

Muhammed bin Sultan Masumi

A është muslimani
i detyruar të pasojë
një nga **katër**
medhhebet?

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet?

Shejkh

Muhammed bin Sultan el-Masumi (v. 1380/1960)

Përgatiti:

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

Në emër të Allahut, Mëshiruesit, Mëshirëbërësit. Allahu, Zoti i Xhibrilit, Mikailit dhe i Israfil, Krijuesi i qiejve dhe i tokës Ti e di gjithë të fshehurën dhe të dukshmen, Ti do të gjykosh në mes të robërve të Tu në gjitha ato që janë kundërshtuar, në gjërat që ka kundërshtime mes nesh udhëzoni tek ajo që është e vërtetë me lejen Tënde, vërtetë Ti e udhëzon atë që dëshiron në rrugën e drejtë, dhe selamet dhe salavatet e Allahut qofshin mbi Muhammedin, familjen e tij dhe shokët e tij.

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

I tërë hamdi dhe lavdërimet i takojnë Allahut i Cili na ka udhëzuar në islam dhe iman dhe na ka dhënë sukses të njohim kuptimet e Kuranit të Tij dhe të kuptuarit e haditheve të të dërguarit të Tij dhe zotëriut të njerëzve dhe xhinëve. Selamet dhe salavatet qofshin mbi të. Hamdi dhe lavdërimet i takojnë Allahut i Cili na ka lehtësuar që të ecim në atë që ishin sahabët dhe pasuesit e tyre. Dhe pastaj: Robi i varfër Ebu Abdil-Kerim Ebu Abdirr-Rrahman Muhammed Sultan bin Ebi Abdil-lah Aurun Muhammed el-Ma'sumi el-Khaxhandi el-Meki – Allahu i dhëntë sukses me këtë libër, i dhëntë përqëndrim në Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe një përfundim të mirë:

Muslimanët në qytetet japoneze në Tokio dhe Osaka në lindjen e largët mi shtruan pyetjet e mëposhtme: Çka është islami? Çfarë do të thotë methheb? A duhet një person i cili është nderuar me pranimin e islamit që të pasoj një nga katër methhebet? A duhet të jetë Maliki, Hanefi, Shafii, Hanbeli, apo diçka tjetër? Këtë po pyesim sepse ka pasur shumë polemika në vendin tonë. Kur një grup japonez dëshiruan që të konvertohen në islam dhe të nderohen me besim, ata shkuan tek një shoqatë muslimane në Tokio.

Atëherë i thanë një grup njerëzish atyre: "Ju duhet të zgjidhni methhebin e Imam Ebu Hanifës sepse ai është dritë e umetit." Atëherë një grup indonesian nga Java i thanë atyre: "Duhet qenë Shafi'i." Kur japonezët e dëgjuan këtë ata u habitën jashtëzakonisht dhe u hutuan. Më në fund çoi çështja e methhebeve që ata të tërhiqeshin nga islami dhe nuk u konvertuan. I nderuar mësues! Ne e dimë se njohuria juaj e thellë mund të jetë – insha Allahu – një arsye që kjo sëmundje të shërohet. Ne shpresojmë që shkëlqesia juaj të na sqaroj të vërtetën në mënyrë që zemrat tona të mund të qetësohen dhe që gjokset tanë të zgjerohen. Ne shpresojmë që të kemi shpërblim të madh te Allahu. Selami qoftë mbi ty dhe mbi të gjithë të tjerët që ndjekin udhëzimin.

Shkruar në muajin Muharrem ë vitin 1357 në Tokio.

Nga Muhammed Abdul-Haj dhe Muhsin Xhabak Aghlu

Çka është islami dhe imani?

Çka është Islami dhe Imani?

Kam shkruar këtë që vijon si përgjigje të asaj që Allahu më ka mundësuar që të kuptoj – nuk ka as fuqi e as ndryshim, përveçse me lejen e Allahut, të Lartit, të Plotfuqishmit. Nuk ka sukses, përveçse tek Allahu, e Ai është i vetmi që shpie në atë që është e saktë.

Dije se ekziston një numër i madh i muslimanëve, dijetarë si dhe jo dijetarë, të cilët pohojnë se muslimani duhet ti bashkangjitet një prej methhebeve të imamëve (rahimehumullah). Prej këtyre methhebeve janë ndër të tjera methhebi i **Ebu Hanifës** (methhebi Hanefi), i **Malikut** (methhebi Maliki), i **Shafiut** (methhebi Shafi'i) dhe i **Ahmedit** (methhebi Hanbeli). Kjo është gabim dhe injorancë dhe mungesë e dijes islame.

Është transmetuar në hadithin autentik dhe të njohur të Xhibrilit (alejhis-salam) se ai e pyeti të dërguarin e Allahut (salAllahu alejhi ue selem) për islamin. Atëherë i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) u përgjigj si më poshtë:

"Islami është që të dëshmosh se nuk meriton të adhurohet me të drejtë askush përveç Allahut dhe se Muhammedi është i dërguari i Allahut, të falësh namazin, të japësh zekatin, të agjëroshë muajin e Ramazanit dhe të bësh haxhin në Qabe nëse ke mundësi që të bësh këtë." Pastaj ai e pyeti në lidhje me imanin dhe ai u përgjigj: "T'i besosh Allahut, engjëjve të Tij, librave të Tij, të dërguarve të Tij, ditën e gjykimit dhe kaderin, të mirën dhe të keqen në të." Pastaj ai e pyeti në lidhje me ihsanin dhe u përgjigj: "Që të adhurosh Allahun sikurse ta shohësh Atë. Sepse edhe pse ti nuk e sheh Atë, Ai të sheh ty."

Në hadithin e Abdullah bin Umerit transmetohet se profeti (salAllahu alejhi ue selem) ka thënë:

“Islami është ndërtuar mbi pesë: Dëshmia se nuk meriton të adhurohet me të drejtë askush përveç Allahut dhe se Muhammedi është i dërguari i Allahut, falja e namazit, dhënia e zekatit, agjërimi në muajin Ramazan, dhe haxhi në Qabe për ata që janë në gjendje për të bërë këtë.”

Gjithashtu Muslimi transmetoi nga Ebu Hurejra (radijAllahu anhu) se një njeri erdhi tek profeti (salAllahu alejhi ue selem) dhe i tha:

“O i dërguari i Allahut, më udhëzo në një vepër që do të me futë në xhenet në qoftë se unë e bëjë atë.” Ai (salAllahu alejhi ue selem) i tha: **“Të dëshmosh se nuk meriton të adhurohet me të drejtë askush përveç Allahut, dhe se Muhammedi është i dërguar i Allahut, të falësh namazin, të japësh zekatin dhe të agjëroshë muajin e Ramazanit.”** Pastaj pyetësi tha: **“Betohem në Atë në duart e të Cilit është shpirti im, unë nuk do të bëjë as më shumë e as më pak se kaq.”** I dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) tha: **“Ky beduin ka shpëtuar në qoftë se e thotë të vërtetën.”**

Komentuesit thanë për këtë hadith:

“Ai nuk e përmend haxhin sepse ende nuk ishte bërë obligim.”

Bukhariu dhe të tjerët kanë transmetuar se Enesi (radijAllahu anhu) ka thënë:

"Ndërsa ne ishim me profetin (salAllahu alejhi ue selem) në xhami, një burrë erdhi në një deve. Ai e bëri deven që të zbres në gjuhë në xhami dhe pastaj e lidhi atë. Pastaj ai tha: "Kush prej jush është Muhammedi?" Profeti (salAllahu alejhi ue selem) ishte i mbështetur në mesin e tyre dhe tha: Ky burrë i bardhë i mbështetur." Burri i tha atij: "Biri i Abdul-Mutalibit? Profeti (salAllahu alejhi ue selem) i tha atij: "Unë tashmë tu kam përgjigjur."

Burri i tha: **"Unë do të pyes dhe do të jem i ashpër në pyetje, prandaj mos u zemëro në mua."** Profeti (salAllahu alejhi ue selem) i tha: **"Pyet çfarë të duash."** Pyetësi tha: **"Pash Zotin tënd dhe Zotin e paraardhësve tuaj, a të ka dërguar Allahu tek të gjithë njerëzit?"** Profeti (salAllahu alejhi ue selem) tha: **"Betohem në Allahun se po."** Ai tha: **"Pash Allahun, a të ka urdhëruar Allahu që të falësh pesë namazet gjatë ditës dhe natës?"** Profeti (salAllahu alejhi ue selem) tha: **"Betohem në Allahun se po."** Ai tha: **"Pash Allahun, a të ka urdhëruar Allahu që të agjëroshë këtë muaj të vitit?"** Profeti (salAllahu alejhi ue selem) i tha: **"Betohem në Allahun se po."** Ai tha: **"Pash Allahun, a të ka urdhëruar Allahu që të marrësh këtë lëmoshë nga të pasurit tanë dhe ta shpërndashë atë në mesin e njerëzve tanë të varfër?"** Profeti (salAllahu alejhi ue selem) i tha: **"Betohem në Allahun se po."** Burri tha: **"Unë besoj në atë me të cilën ke ardhur. Mua më ka dërguar tek ju fisi im, dhe unë quhem Dhamam bin Tha'labeh, vëllai i Benu Sad bin Bekrit."**¹

Ky është Islami me të cilin Allahu i ka obliguar robërit e Tij dhe e ka dërguar Profetin e Tij (salAllahu alejhi ue selem) me të.

¹ (Bukhari, Muslimi dhe Darimi)

Të pasuarit verbërisht njërin prej katër methhebeve nuk është as e detyrueshme as e rekomanduar

Sa i përket methhebeve, ato nuk janë asgjë më shumë se mendimet dhe perceptimet e dijetarëve mbi disa çështje ixhtihadike. Këto mendime, ixhtihade dhe perceptime nuk janë obliguar nga Allahu (Te ala) dhe as nga i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) që të pasohen. Në to ka mendime të sakta dhe të gabuara, dhe vetëm ajo që është konfirmuar nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) është e saktë dhe e panjollë. Pos kësaj, shumë nga imamët tërhiqeshin nga mendimet e veta nëse u bëhej e qartë se e kundërta është e saktë.

Bazuar në këtë, kushdo që dëshiron të hyjë në islam dhe të nderojë veten me nderin e besimit, duhet vetëm të dëshmojë se nuk meriton të adhurohet me të drejtë askush përveç Allahut dhe se Muhammedi është i dërguari i Allahut, të falë pesë namazet ditore dhe të jepë zekatin, të agjërojë Ramazanin dhe të bëjë pelegrinazh në shtëpinë e shenjtë nëse mundet.

Në lidhje me pasimin e një methhebi, kjo as nuk konsiderohet të jetë e detyrueshme as e rekomanduar. Muslimani nuk duhet të pasojë ndonjë methheb të veçantë. Megjithatë, personi i cili e pason një methheb të vetëm në të gjitha çështjet nuk është asgjë tjetër pos një që gabon dhe pasues i verbër fanatik. Ai u përket atyre që e përçanë fenë e tyre dhe u bënë sekte. Allahu (Te ala) ka ndaluar përçarjen brenda fesë.

Ai (Te ala) ka thënë:

إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَّسَتْ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

"Vërtet ata që e përçanë fenë e tyre dhe u ndanë në grupe, ti (Muhammed) nuk ke kurrfarë përgjegjësie. Çështja e tyre është vetëm te Allahu, Ai do t'i njohë me atë që punuan." ²

² 6:159

Gjithashtu Ai (Te ala) ka thënë:

وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

“Mos paso ata të cilët i bëjnë shirk Allahut. E as ata që përçanë fenë e tyre dhe u ndanë në grupe, ku secili grup i gëzohet idesë së vet.”³

Islami është një fe e vetme. Në të nuk ka methebe e as rrugë tjetër pos asaj në të cilën eci i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) që është e detyrueshme për t’u pasuar.

Allahu (Te ala) ka thënë:

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي

“Thuaj: Kjo është rruga ime, e vënë në fakte të qarta, e që unë thërras te Allahu, unë dhe ai që vjen pas meje.”⁴

Mbrenda këtyre methebeve konfliktet ndërmjet pasuesve të tyre injorantë janë shtuar.

Allahu (Te ala) ka thënë:

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا

“Dhe respektojeni Allahun dhe të dërguarin e Tij, e mos u përçani mes vete.”⁵

³ 30:31-32

⁴ 12:108

⁵ 8:46

Po ashtu, Ai (Xhela Xhelaluh) kur Ai urdhëroi unitetin dhe përqëndrimin në Librin e Tij:

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

"Dhe kapuni që të gjithë ju për litarin (fenë dhe Kuranin) e Allahut, e mos u përçani!"⁶

Parimet e islamit janë veprimet sipas Librit të Allahut dhe Sunnetit të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem).

Ky është islami, feja e së vërtetës, dhe parimet e tij themelore janë Kurani dhe Sunneti. Ato janë referencë për të gjithë muslimanët që kanë mospajtime. Ai që nuk i referohen atyre në rast të mosmarrëveshjeve nuk është besimtarë.

Allahu (Te ala) ka thënë:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

"Për Zotin tënd jo, ata nuk janë besimtarë (të asaj që të zbreti ty as të asaj para teje) derisa të mos zgjedhin ty për të gjykuar në atë konflikt mes tyre, e pastaj (pas gjykimit tënd) të mos ndiejnë pakënaqësi nga gjykimi yt dhe (derisa) të mos binden singërisht."⁷

Asnjë nga imamët nuk ka thënë se duhet pasuar mendimin e tyre, por ata thanë se duhet të marrim prej aty ku ata morën. Në brezat e mëvonshme i janë referuar shumë këtyre methhebeve. Në to ka shumë gabime dhe çështjet joreale. Sikurse të shihte imami të cilit i atribohen këto gabime atë që i atribuohet atij, ai do të kishte hequr dorë prej saj dhe prej atyre që e kanë thënë atë. Secili që memorizoi dijen dhe fenë në mesin e imamëve të Selefët, iu përbajtë teksteve të qarta të Kuranit dhe Sunnetit.

⁶ 3:103

⁷ 4:65

Ata u bënë thirrje njerëzve që ti përmbahen atyre dhe të veprojnë sipas tyre. Kjo është konfirmuar nga Imam Ebu Hanife, Maliku, Shafiu, Ahmedi, Sufjan eth-Theuri, Sufjani bin Ujejne, Hasan el-Basri, Ebu Jusuf Jakub el-Kadhi, Muhammed bin el-Hasan esh-Shejbani, Abdurr-Rahman el-Euzai, Abdullah bin el-Mubarak, Bukhari, Muslimi dhe të tjerët. Secili prej tyre paralajmëroi ndaj bidateve dhe që verbërisht të pasohen ata që nuk janë të pagabueshëm. I vetmi që është i pagabueshëm (në fe) është i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem). Thëniet e tyre pranohen në qoftëse ato janë në përputhje me Kuranin dhe Sunnetin dhe refuzohen në qoftëse ato kundërshtojnë ndonjë prej tyre.

Imam Maliku (rahimehullah) ka thënë:

“Çdo njërit i mirret dhe i refuzohet fjala, përveç atij i cili qëndron në këtë varr”, dhe bëri me gisht kah varri i të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem).”⁸

Kjo ishte rruga në të cilën ecën katër imamët studiues, dhe gjithashtu tërë të tjerët. Të gjithë ndaluan që të pasohen verbërisht, sepse Allahu ka qortuar disa herë ata që e bëjnë këtë. Po kështu blasfemuan pjesa më e madhe e njerëzve, në kohën e lashtë sikurse edhe sot, kur ata filluan të pasojnë verbërisht rabinët, murgjit, dijetarët dhe pasuesit. Është konfirmuar nga **Ebu Hanife, Maliku, Shafi’i, Ahmedi** dhe të tjerët se kan thënë:

“Nuk është e lejuar për askënd që të gjykojë në bazë të mendimeve tona ose që të pasojë fjalët tona përderisa ai nuk e di ku i kemi marrë ato.”⁹

Të gjithë ata shpjeguan se:

“Nëse një hadith është autentik, ai është methhebi im.”¹⁰

⁸ Shih: “el-Fataua” (1/148) nga es-Subki

⁹ “ Shih: “el-Intika”, fq. 145, nga Ibn Abdil-Berr

¹⁰ Shih: “Rasm-ul-Mufti” (1/4) av Ibn Abidin

Pos kësaj, ata thanë:

“Nëse unë them diçka, ju duhet ta referoni atë tek Libri i Allahut dhe tek Sunneti i të dërguarit të Tij; merre atë në qoftë se ajo është në përputhje me to dhe braktise atë dhe hudhe mendimin tim anash nëse është në kundërshtim me to.”¹¹

Kjo është ajo që thonë imamët e shquar – Allahu i fustë ata në xhenet.

Por për fat të keq, ka individë në mesin e pasuesve të verbër dhe shkrimtarëve të më vonshëm që njollosën librat, ndërsa njerëzit mendojnë se ata janë dijetarë të pagabueshëm. Këta i kanë detyruar njerëzit që të pasojnë verbërisht një nga katër imamët dhe methebin e tyre. Pasi që ata kishin zgjedhur anë, ata e ndaluan atë që të veprojnë sipas mendimit të dikujt tjetër sikurse ata e kishin bërë imamin si një profet të cilit i binden. Sikurse ata vetë të kishin vepruar sipas mendimit të imamëve, por fakti është se shumica e tyre vetëm e din emrin e imanit që pasohet dhe asgjë tjetër. Disa pasardhës shpikën çështje të ndryshme dhe shpikën methebe të cilat ia atribuon imanit. Prandaj ai që vjen pas tij beson që me të vërtetë është mendimi i imanit apo i methhebit të tij, kur ajo në fakt e kundërshton atë që imami në fakt ka thënë dhe përcaktuar. Ndërsa ai është i pastër nga kjo prej saj. Shumë pasues Hanefi të më vonshëm e shpjegojnë të jetë e ndaluar lëvizja e gishtin në teshehud, ata besojnë se dora e Allahut do të thotë fuqi, se Ai është i pranishëm kudo dhe se Ai nuk është ngritur mbi fron.

¹¹ " Shih "el-Mexhmu" (1/63) nga Imam Nevevi

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

Këto dhe faktorë të ngjashëm kanë ndarë muslimanët mes veti dhe kanë përçarë xhematin dhe bashkësinë e tyre. Hendeku i qarë u bë më i madh dhe vendet u mbushën me hipokrizi dhe përçarje. Ata filluan të akuzojnë njëri-tjetrin me bidat dhe të gjitha grupet i konsideruan të gjithë të tjerët të jenë të devijuar. Ata deklaruan njëri-tjetrin si kufarë dhe ata filluan të luftojnë njëri-tjetrin dhe si pasojë u bënë një shembull i asaj për të cilën informoi i dërguari i sinqertë dhe i besueshëm Muhammedi (salAllahu Alejhi ue selem):

"Umeti im do të ndahet në shtatëdhjetë e tre grupe; të gjithë do të jenë në zjarr përveç njërit. "Ata thanë:" O i dërguari i Allahut! Cili është ky grup? "Ai tha: "Ai që pason atë që unë dhe shokët e mi pasojmë."¹²

¹² " Tirmidhi nr (2641), Hakimi (128-129) dhe të tjerët

Pasuesit e mëvonshëm ndryshuan aq shumë sa që ata obliguan pasimin e vetëm një imami, e cila i shpiu në përçarje

Betohem në Allahun se muslimanët ishin fitimtarë në kohën kur ishin muslimanë plotësisht dhe të besueshëm në fenë e tyre. Ata çliruan toka dhe ngritën flamurin e fesë. Prej tyre ishin kalifët e drejtë dhe ata që i pasuan në mirësi. Por, kur muslimanët ndryshuan urdhëresat e Allahut, Allahu i ndëshkoi duke ua larguar të mirat prej tyre, duke humbur toka, duke humbur kalifatin dhe kjo është diçka për të cilat shumë ajete dëshmojnë.

Disa nga çështjet që ata ndryshuan, ishte pasimi i një methhebi të caktuar me qëndrimi fanatik ndaj tij, edhe nëse bëhej fjalë për një gjë jo të saktë. Këto methhebe i përkasin çështjeve të shpikura, sepse lindën pas tri brezave, për të cilat nuk ka asnjë dyshim.

Të gjitha bidatet që konsiderohen të jenë fe dhe të sakta, janë devijim. Paraardhësit e drejtë i përmbaheshin Librit, Sunnetit, atë që ato dëshmuuan dhe atë rreth së cilës muslimanët ishin të bashkuar. Ata ishin muslimanë, Allahu (Te ala) i mëshiroftë, qoftë i kënaqur me ta, le të jemi me ta dhe të të mblidhemi me ta në turmat e tyre.

Pasi që methhebet ishin përhapur, ato shkaktuan përçarje. Ata konsideruan njëri-tjetrin si të devijuar aq shumë saqë ndaluan një Hanefi që të falet pas një Shafi'iu. Edhe në qoftë se ju thoni se të katër methhebet i përkasin Ehl-us-Sunnetit, veprimet e tyre i bëjnë ata që të duken si gënjeshtarë. Veprimet e tyre kundërshtojnë fjalët e tyre. Këto bidate erdhën në përfundim me shfaqjen e katër namazeve në Xhaminë e Shenjtë. Kjo shpiu në përçarjen e xhematit dhe çdo mbështetës i methhebeve e priste methhebin e tij. Me bidate të ngjashme Iblisi arriti një nga qëllimet e tij, pikërisht që të përçajë muslimanët dhe të përçajë unitetin e tyre – Allahu na ruajtë nga kjo.

A do të pyetësh në varr se pasues i cilit methheb ishe?

O musliman i mençur dhe i drejtë! Një njeri pasi të vdes, a do të pyetët në varrë apo në ditën e gjykimit se pse ai nuk iu bashkua një methhebi? A do të pyetët se pse ai nuk iu bashkua një tarikati të caktuar? Betohem në Allahun se ai nuk do të pyetët për këtë. Megjithatë, ti do të pyetësh se pse iu ke bashkuar një methhebi të caktuar ose pse pasove filan tarikatin?. Kjo s'ka dyshim se është sikurse vepruan ehli-kitabët të cilët morrën rabinët dhe murgjit për zota karshi Allahut. Këto methhebe të caktuara dhe tarikate të njohura janë të gjitha bidate dhe çdo bidat është devijim.

Në vend të kësaj, ti do të pyetësh për atë që Allahu (Te ala) të ka urdhëruar si besimin në Allahun dhe të dërguarin e Tij, dhe të vepruarit sipas urdhërave të Tij. As methhebet e as pasimi i tarikateve të caktuar nuk i përket urdhërave të Tij. Është e vërtetë se i takon urdhëresave të tij që ti pyesësh dijetarët e Kuranit dhe Sunnetit nëse ti nuk di dhe t'i referosh gjërat e dyshimta tek Kurani dhe Sunneti. Kjo është feja e islamit, ajo me të cilin zotëria ynë Muhammedi (salAllahu alejhi ue selem) erdhi.

O musliman! Kthehu në fenë tënde, që do të thotë që ti të veprosh sipas kuptimeve të qarta të Kuranit si dhe atë për të cilën paraardhësit e popullit muslimanë dhe imamët e drejtë ranë dakord – në të vërtetë shpëtimi yt dhe lumturia qëndron në të.

Ji musliman që e adhuronë vetëm Allahun. Vë shpresën tënde vetëm tek Allahu dhe frikësoju vetëm Allahut. Bëhu vëlla i të gjithë muslimanëve dhe dëshiroja atyre atë që ia dëshiron vetes. Atë që imam Tirmidhi transmetoi në Sunnenin e tij nga el-Irbadh bin Sarijeh (radijAllahu anhu) është e mjaftueshme për ty. Ai tha:

"Një ditë pas namazit të sabahut i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) na dha një këshillë aq ndikuese sa që sytë na u mbushën me lot dhe zemrat me frikë. Një burrë tha: "O i dërguari i Allahut, duket sikurse kjo të jetë këshillë e fundit; çfarë na porositë?" Ai u përgjigj: "Unë ju porosis që të kenë frikë Allahun dhe të dëgjonin dhe të binden, edhe në qoftë se një skllav abisinas do të sundojë mbi ju. Në të vërtetë, ai që prej jush jeton gjatë do të shoh shumë kundërshtime. Qëndroni larg risive se vërtet ato janë devijime. Ai prej jush që përjetonë këtë le ti mbahet Sunnetit tim dhe të kalifëve të drejtë dhe të udhëzuar dhe le ta mbajë atë fort me dhëmballë."

Pra, në qoftë se është kështu, duhet paralajmëruar ashpër kundër pasimit të verbër. Kjo është për shkak se ai që ndjek verbërisht një methheb të caktuar në të gjitha çështjet, padyshim do të braktis një pjesë të madhe të haditheve autentike dhe në këtë mënyrë do ti kundërshtojë ato – dhe kjo nuk është asgjë tjetër pos devijim i qartë. Për shkak të kësaj shpjeguan disa dijetarë nga methhebi Hanefi, dhe gjithashtu të tjerët se nuk është e detyrueshme për të pasuar verbërisht një methheb të caktuar. Kjo përmendet mes tjerash në librin **"et-Tahrir"** nga el-Kemal bin el-Hamames dhe në librin **"Red-ul-Muhtar"** nga Ibn Abidin esh-Shemis. Pos kësaj mendimi që thotë se është i detyrueshëm pasimi i një methhebi të caktuar është i dobët.

Të obliguarit e një methhebi të caktuar është qëllim politik

Të thuhet se është e detyrueshme për të pasuar një methheb të caktuar është ndërtuar mbi nevojat politike, zhvillimet e kohës dhe qëllimet psikologjike. Këtë e dinë të gjithë njerëzit e mençur që e njohin historinë. Ndërsa është e detyrueshme që të ke dije për të vërtetën dhe të veproshë sipas saj.

Dije se methhebi i vërtetë që është e detyrueshëm për të pasuar është methhebi i udhëheqësit dhe të dërguarit të Allahut Muhammedit (salAllahu alejhi ue selem). Sepse ai është imami më i madh që është e detyrueshme për ta pasuar dhe pastaj methhebi i kalifëve të tij të drejtë (radijAllahu anhum). Ne nuk jemi urdhëruar që të pasojmë askënd tjetër përveç të dërguarit Muhammedit Allahut (salAllahu alejhi ue selem). Allahu (Te ala) ka thënë:

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

**"Çka t'ju jepë profeti, atë merrnie, e çka t'ju ndalojë,
përmbanju."¹³**

Pos kësaj ai (salAllahu alejhi ue selem) tha:

"Mbahuni fort për Sunnetin tim dhe Sunnetin e kalifëve të drejtë."

As Ebu Hanife, Maliku ose dikush tjetër prej imamëve nuk tha se duhet pranuar mendimin dhe methhebin e tyre. As Ebu Bekri as Umeri. Në fakt, ata e ndaluan këtë. Në qoftë se baza është kështu, atëherë nga erdhën këto methhebe? Pse ata u përhapën dhe u obliguan? Medito dhe mendo se ato së pari u përhapën pas brezave të para. Kjo ka ndodhë vetëm përmes liderëve tiranë, pushtetarëve injorantë dhe teologëve të devijuar.

¹³ 59:7

Hulumti i ed-Dahlait se methebet janë bidate

Uelijullah ed-Dahlai tha në librin e tij **"el-Insaf"** në faqen 68 thotë:

"Dije se muslimanët në dy shekujt e parë nuk ishin të bashkuar në pasimin e ndonjë methebi, as nuk ekzistonte ndonjë methheb, ata nuk pasonin askë pos të dërguarit."

Gjithashtu është transmetuar në të vërtetë se ka një konsensus midis të gjithë sahabëve, tebiinëve dhe tebi tebiinëve se është e ndaluar që ti drejtohesh një personi të caktuar në mesin e tyre. Prandaj le ta dijë ai që vetëm pason Ebu Hanifen, Malikun, esh-Shafi'iun ose Ahmedin dhe askë tjetër pa u mbështetur në atë që është në Kuran dhe Sunnet se ai me siguri ka kundërshtuar tërë konsensusin e umetit. Ai nuk gjen askë nga tri brezet e lavdërueshme ta ketë bërë këtë para tij. Ai pason një rrugë të ndryshme nga ajo e besimtarëve – Allahu na ruajtë nga kjo gjendje. Pos kësaj, të gjithë shkencëtarët e fikhut kanë ndaluar që ata të pasohen verbërisht dhe kështu ata që i pasuan ata verbërisht edhe i kanë kundërshtuar ata."

E ngjashme është transmetuar nga Imam el-Izz bin Abdis-Selam në librin e tij **"Kaua idul-Ahkam fi Masail-il-Anam"** dhe Shejkh el-Salih el-Fulani në librin e tij **"Ijkadh Himam Ul-il-Absar"**.

Çfarë është e çuditshme me këta që pasojnë verbërisht këto methhebe të shpikura dhe të njohura dhe fanatikë të tyre, është se ata pasojnë atë që i atribohet methhebit të tij edhe nëse është larg nga argumentet, dhe se duket se janë dakord se i pasuari është një profet i dërguar. Kjo është larg nga e vërteta dhe larg nga e sakta. Ne i kemi parë dhe i kemi përjetuar këta njerëz që pasojnë verbërisht se si e konsiderojnë imamin e tyre të jetë i pagabueshëm dhe se çdo gjë që thotë ai është padyshim e drejtë. Në zemrat e tyre ata fshehin se ata nuk kanë ndërmend të mos e pasojnë atë verbërisht edhe në qoftë se argumentet do të thonë tërësisht të kundërtën. Kjo është pikërisht atë që Tirmidhi dhe të tjerë kanë transmetuar nga Adij bin Hatim (radijAllahu anhu) i cili ka thënë:

“E kam dëgjuar të dërguarin e Allahut (salAllahu alejhi ue selem) duke thënë: “Ata kanë marrë rabinët dhe murgjit e tyre për zota në vend të Allahut. “Atëherë unë thashë: “O i dërguari i Allahut, ata nuk i adhuruan ata.” Ai (salAllahu alejhi ue selem) tha: “Kur ata deklaruan diçka të jetë e lejuar për ta, ata e vepruan, dhe kur ata deklaruan diçka të ndaluar për ta, kështu vepruan. Ky ishte adhurimi i tyre.”

Ai që me fanatizëm pason dikë tjetër pos të dërguarit të Allahut është edhe i devijuar dhe injorantë

O muslimanë! Kush është më mizor se ne dhe çfarë arsyetimi do të kemi në ditën kur njerëzit qëndrojnë tek Zoti i krijesave, në qoftë se ne verbërisht pasojmë methhebin e një personi dhe jo hadithin nga i dërguari i pagabueshëm (salAllahu alejhi ue selem)? Kushdo që me fanatizëm kapet pas një individi të caktuar në vend të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe beson se vetëm mendimi i tij është i saktë, është edhe i devijuar dhe injorant, dhe madje mund të përfundojë si renegat. Ose pendohen ai ose ekzekutohet. Pasi që ai beson se njerëzit janë të detyruar që të pasojnë një individ të caktuar në mesin e këtyre imamëve, ai e ka vënë atë në nivelin e të dërguarit (salAllahu alejhi ue selem) e cila është kufër. E fundit që mund të thuhet se është e lejuar ose e detyruar për një person të paditur për të pasuar verbërisht një prej imamëve pa dalluar ndonjë në mesin e tyre. Por ai që i do imamët, i mbështet ata dhe pason secilin prej tyre kur mendimet e tyre përputhen me Sunnetin, ai konsiderohet se ka vepruar drejt. Ndërsa ai që verbërisht pason një imam të caktuar pos sahabëve konsiderohet si ai që pason verbërisht një sahabi të veçantë dhe asnjë tjetër. Kjo është pikërisht ajo që bëjnë Rafidat dhe Huarixhët. Kjo është metodologjia e pasusve të bidateve, të cilët Sunneti dhe konsensusi i ka denigruar dhe përjashtuar nga e vërteta.

Shejkh-ul-Islam Ahmed Ibn Tejmijeh përmendi këtë që vijon në **"el-Fataua el-Misrijuh"**:

"Nëse një person e pason Ebu Hanifen, Malikun, esh-Shafi'iun ose Ahmedin dhe e sheh se methhebi tjetër (jo i tij) është më afër të vërtetës në disa çështje dhe si pasojë e pason atë, ai vërtetë ka vepruar drejtë. Ky veprim as nuk ndikon negativisht në fenë e tij e as në drejtësinë. Në vend të kësaj kjo është më afër të vërtetës dhe më e dashur tek Allahu dhe i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) se me fanatizëm të pasosh Ebu Hanifen dhe të besosh se mendimi i tij është i vetmi që është i saktë që duhet të pasohet dhe asgjë tjetër që e kundërshton atë. Ai që vepron në këtë mënyrë është injorant, dhe gjithashtu mund të jetë kafir – kërkojmë strehim tek Allahu prej kësaj."

Në librin **"el-Ikna"** dhe në shpjegim e tij thuhet kjo:

"Mendimi më i njohur dhe mendimi të cilin shumica e kanë, është se nuk është e detyrueshme për t'iu bashkuar një methhebi të caktuar apo që të pasojë dikë që e kundërshtonë Allahun dhe të dërguarin e Tij (salAllahu alejhi ue selem). Fakti është se Allahu (Te ala) i ka urdhëruar të gjithë njerëzit që në të gjitha çështjet që të pasojnë vetëm të dërguarin e Tij, Muhammedin (salAllahu alejhi ue selem)."

Në kapitullin **"el-Kadha"** në librin **"el-Insaf"** nga Shejkh Takijj-ud-Din bin Tejmijes", ai thotë:

"Ai që detyron që verbërisht të pasohet një imam i caktuar, ose duhet të pendohet ose të ekzekutohet, sepse ky detyrim do të thotë idhujtari në legjislacionin që është një pjesë prej cilësive të Zotit."

Hulumtimi i Ibn-ul-Hamamit se nuk është detyrim pasimi i një methhebi të caktuar

El-Kamal bin el-Hamami përmendi në **"et-Tahrir uet-Takrir"**, e cila flet për parimet e fikhut Hanefi, ku thotë se mendimi i saktë është se nuk është e detyrueshme për të pasuar një methheb të caktuar sepse as Allahu e as i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) nuk kanë urdhëruar njerëzit që të pasojnë vetëm një imam të caktuar dhe të braktis të tjerët. Brezat e parë të shkëlqyer kanë vdekur ndërsa ishin dakord se nuk është e detyrueshme për të pasuar një methheb të caktuar. Shumica e atyre që pasojnë verbërisht thonë: **"Unë jam Hanefi"** ose **"Unë jam Shafei"**, kur në fakt ata janë krejtësisht të paditur në lidhje me metodologjinë e imamëve të tyre. Kjo nuk arrihet me fjalë boshe në të njëjtën mënyrë sikurse ajo nuk arrihet duke thënë: **"Unë jam shkencëtarë fikhu, unë jam shkrimtar"**, kur në fakt je larg nga metodologjia e imamit. Si mundet një atribuum të konsiderohet i saktë vetëm nga një pohim dhe fjalë boshe? Prandaj mendo!

Në **"Ijkad Himam Ul-ul-Absar"**, fq. 41, thotë el-Fulani, kur sqaron dallimin në mes atij që pason verbërisht dhe atij që pason vetëm të vërtetën:

"Ai që pason verbërisht nuk pyet për gjykimin e Allahut dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem), por për mendimin e imamit të methhebit të tij. Nëse ai e vëren se methhebi i imamit të tij e kundërshton Librin e Allahut dhe Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selam), ai nuk kthehet kah to. Ndërsa një person i cili pason vetëm të vërtetën pyet për gjykimin e Allahut dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe jo për mendimin e dikujt tjetër ose methhebin e tij. Nëse një gjë e re madhore i ndodhë, ai nuk detyrohet që të pyes imamin i cili është më i afërt me të, por cilin do imam që ta takoj. Ai nuk detyrohet që adhurimin duhet ta kryhej vetëm sipas mendimit të parit pa e dëgjuar mendimin e të dytit që me fanatizëm e pason dhe e mbështet të parin. Nëse mëson se tekstet e Kuranit dhe Sunnetit e kundërshtojnë mendimin e dijetarit, ai e braktis dhe e injoron atë. Ky është dallimi në mes atij që verbërisht pason, gjë me të cilin pasuesit e methhebeve preokupohen, dhe atij që vepron sipas Selefëve të drejtë – dhe Allahu e di më mirë."

Fjala **"Taklid"- "pasimi verbërisht"** në terminologjinë sheriatike dmth për t'iu referuar një mendimi që nuk ka argumente. Ky veprim është i ndaluar në shariat. Ndërsa "pasimi" do të thotë që të pasosh atë që përbën argument. Në fenë e Allahut pasimi verbërisht konsiderohet i gabuar, ndërsa pasimi konsiderohet të jetë i detyrueshëm. Në qoftëse është e lejuar për një individ injorant dhe të paarsimuar që të pasojë mendimin e një myftiu, dhe mund edhe të jetë e detyrueshme për të, pavarësisht se ky myfti mund të gaboj, atëherë si nuk mund të lejohet që të pasohet hadithi profetik?

Nëse do të ishte e lejuar për të vepruar sipas Sunnetit autentik të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) vetëm pasi një person i caktuar të ketë vepruar sipas tij, atëherë mendimi i tij do të ishte kusht për të vepruar sipas tij – dhe kjo është prej gënjeshtreve më të këqija. Prandaj Allahu përcaktoi argumentet nëpërmjet të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe me asnjë person tjetër. Pos kësaj nuk mund të imagjinohet se ekziston rreziku që të gabojë ai i cili vepron sipas hadithit dhe i jep gjykimin e tij pasi që e ka kuptuar atë – dhe kjo vlenë vetëm për ata që kanë aftësi të dijes. Por sa për atë që nuk posedon dije, egziston rreziku i gabimeve. Allahu (Te ala) ka thënë:

فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

"E nëse nuk e dini këtë, atëherë pyetni njerëzit e dijshtëm." ¹⁴

Në qoftë se është e lejuar për t'u mbështetur në atë që shkruhet nga një myfti apo një person i ditur, është edhe më prioritar për të që të mbështetet në atë që njerëzit e sinqertitë kanë shkruar nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem). Dhe nëse ai nuk e kuptonë hadithin, kjo konsiderohet sikurse ai nuk e kuptoi mendimin e myftiut dhe prandaj pyet dikë që e di e kuptimin e tij. E njëjta gjë vlenë edhe me hadithin. Ata kanë thënë:

"Transmetimi është argument më i fortë se analogjia dhe ixhtihadi. Veprimi në bazë të hadithit është më prioritar se veprimi sipas transmetimit."

¹⁴ 21:7

Alameh Ibn Nuxhejm ka thënë në **"el-Bahr er-Ra'ik"**:

"Të vepruarit sipas një teksti të qartë vjen para veprimit sipas analogjisë. Dhe në qoftë se hadithi është i qartë, ai detyrohet që të veprojë sipas tij."

Si përmbledhje: Është methheb i të gjithëve fakti se është në dobi të fesë të vepruarit sipas një hadithi, sipas dijes së praktikuesit që e ka kuptuar në mënyrë të saktë.

Imam Ebu Hanife e kishte zakon të jep mendimet e tij dhe thoshte: **"Kjo është ajo që ne kemi qenë në gjendje të paraqesim nga dija. Prandaj, ai që gjen diçka edhe më të qartë është më afër së vërtetës."**

Kjo është transmetuar nga esh-Sha'rani në **"Tenbih-ul-Mughtarrin"**.

Ali el-Kari el-Hanefi ka thënë: **"Nuk është e detyrueshme për askënd nga ky umet as që të jetë Hanefi, Maliki, Shafi'i apo Hanbeli. Ndërsa, ajo që është e detyrueshme për individët e pamësuar, është që të pyesin dijetarët – dhe prej tyre janë katër imamët. Prandaj thuhet:**

"Ai i cili e pyet një dijetar, e takon Allahun i shpëtuar."

Të gjithë njerëzit përgjegjës janë urdhëruar që të pasojnë prijësin e profetëve, prijësin tonë Muhammedin (salAllahu alejhi ue selem)."

Imami që duhet pasuar dhe marrë si model është profeti

Alameh Abdul-Hak ed-Dahlaui tha në **"Sherh es-Sirat el-Mustakim"**:

"Imami i vërtetë që duhet të pasohet dhe të merret si model është profeti (salAllahu alejhi ue selem). Prandaj, është e palogjikshme që të pasohet dikush tjetër pos tij. Kjo është metodologjia e Selefëve të drejtë – Allahu na bëftë prej tyre!"

Imam esh-Shafi'i (rahimehullah) ka thënë:

"Muslimanët janë unanimit se nuk është e lejueshme për atë që i bëhet i qartë Sunneti i të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) që ta braktis atë për diçka tjetër." ¹⁵

S'ka dyshim se pasuesit e së vërtetës janë ata që marrin transmetimin e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) si model dhe veprojnë në bazë të urdhërit dhe veprës së tij. Nëse ato vepra vijnë në disa lloje, nganjëherë ata veprojnë sipas njërës dhe ndonjëherë sipas tjetrës. Gjithashtu ata i marrin kalifët e tij të drejtë dhe të udhëzuar (radijAllahu anhum) si model. Allahu (Te ala) ka thënë:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي

"Thuaj: Nëse e doni Allahun, atëherë ejani pas meje që Allahu t'ju dojë." ¹⁶

¹⁵ Shih "A'lam-ul-Muvaki'in" (1/7) nga Ibn-ul-Kajimi

¹⁶ 3:31

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

**"Çka t'ju jepë profeti, atë merrnie, e çka t'ju ndalojë,
përmbahuni." ¹⁷**

Ka shumë ajete me kuptime të ngjashme.

Methhebet janë shkaku i përçarjeve dhe kundërshtimeve

Nëse disa transmetime nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) për disa çështje janë të shumënumërta, dhe nëse nuk e din se cila i paraprin tjetrës dhe data është e paqartë, ti duhet të veprosh me të gjitha, nganjëherë njërën dhe nganjëherë tjetrën për të qenë në gjendje që të veprosh atë që solli i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe për ta pasuar atë. Ndërsa në qoftë se ti zgjedh një dhe refuzon një tjetër, ti je në rrezik të madh. Nëse ti interpreton diçka në një mënyrë që bie ndesh me tekstin, ti del nga e vërteta pa e kuptuar këtë. Si i ka hije muslimanit që të refuzojë atë që është saktësuar nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) i cili nuk flet sipas epshit të tij por sipas shpalljes së qartë?

Kur njerëzit janë vënë në sprovë që të pranojnë një pjesë dhe të refuzojë një tjetër, lindën këto methhebe të ndara. Ata thanë:

“Tek ne thuhet kështu, tek ju thuhet ashtu, librat tanë, librat tuaj, methhebi ynë, methhebi juaj, imami ynë, imami juaj, kështu me radhë.”

Kjo shpiu në urrejtje, konflikte dhe xhelozë derisa çështjet e muslimanëve dështuan. Grupet e tyre u ndanë në mënyrë që ata në fund u bënë një copë ushqim i tiranëve perëndimorë. A nuk janë të gjithë imamët e muslimanëve imamët e Ehl-us-Sunnetit? Sa keq është për fanatikët! O Allah, na udhëzo ne dhe ata në rrugën e drejtë.

Nëse e studion këtë çështje si duhet, të bëhet e qartë se këto methhebe janë përhapur, propaganduar, dhe zbuluar nga armiqtë e Islamit për të përçarë muslimanët dhe për ndarë unitetin e tyre. Ato gjithashtu mund të burojnë nga njerëzit injorantë të cilët rivalizojnë dhe imitojnë jehudët dhe të krishterët, siç është rasti në disa çështje. Fanatikët injorantë vetëm se po shtohen gjithnjë e më shumë për çdo epokë që kalon. Ata nuk po pakësohen pak e më pak dhe as nuk bëjnë dallimin në mes të vërtetës dhe të kotës.

Alameh Ibn Abdil-Berr dhe Alameh Ibnu Tejmijeh (rahimehuma Allah) thanë:

“Askush nuk ka të drejtë të thotë diçka pasi që të jetë transmetuar fjala e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) në mënyrë autentike. Sunneti i të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) është më primare të aplikohet. Ky duhet të jetë qëndrimi i të gjithë muslimanëve dhe jo ajo që bën grupi i atyre që pasojnë verbërisht kur ata i japin përparësi një mendimi të methhebit të tyre përpara tekstit. Nuk lejohet që tekstet e Kuranit dhe Sunnetit të kundërshtohen nga gjasat logjike, nga iluzionet shpirtërore apo ëndrrat shejtanore duke thënë:

“Dijetari e njeh mirë këtë tekst, por ai e braktisi atë për shkak të mangësive që gjenden në të.”

Disa gjithashtu thonë:

“Ai hasi në argument tjetër.”

Këtyre dhe arsyetimeve të ngjashme u përmbahen fukahatë fanatik dhe bashkojnë pasuesit e verbër injorantë.

Umer bin el-Hatabi (radijAllahu anhu) ka thënë:

“Sunneti është ajo që Allahu dhe i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem)e kanë lënë të jetë Sunnet. Prandaj mos e bë një mendimin të gabuar Sunnet të njerëzve.”

Allahu qoftë i kënaqur me Umerin. Duket sikurse ai e dinte se kjo do të ndodhë dhe prandaj paralajmëroi për këtë. Sot kemi parë se mendimet që kundërshtojnë Sunnetin e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe bien ndesh me atë që shkruan në librin e Allahut, se si janë bërë Sunnet dhe fe. Ata i referohen asaj kur kanë mosmarrëveshje dhe e quajnë methheb. Beto hem në Allahun se kjo është një fatkeqësi dhe një sprovë ndaj së cilës janë ekspozuar Islami dhe umeti i tij – Të Allahut jemi dhe tek Ai do të kthehemi.

Imam Abdurr-Rahman el-Euzai (rahimehullah) ka thënë:

“Përmbaju transmetimeve të Selefëve edhe nëse njerëzit do të braktisin ty, dhe qëndro larg nga mendimet e njerëzve edhe në qoftë se ata do ti zbukurojnë ato me fjalë.”

Bilal bin Abdil-lah bin Umer ka thënë se Abdullah bin Umeri (radijAllahu anhu) ka thënë:

“I dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) ka thënë: “Mos i ndaloni gratë që të marrin pjesën e tyre të xhamive.”

Atëherë unë thashë: **“Sa për mua, unë do të ndalojë gruan time. Ai që do le të lejoj gruan e tij që të shkojë.”**

Ai u kthye kah unë dhe tha: **“Allahu të mallkoftë! Allahu të mallkoftë! Allahu të mallkoftë! Ti po më dëgjon mua duke thënë se i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) urdhëroi që ato të mos ndalohen dhe ti thua se ato duhet të ndalohen?”** Pastaj ai filloi të qante dhe u ngrit i zemëruar.” el-Hakim në **“Ma´rifat ´Ulum-il-Hadith”**, fq. 182, dhe Tabarani.

Allahu (Te ala) qoftë i kënaqur me të gjithë sahabët.

Methhebi i Ebu Hanifes është të vepruarit sipas Kuranit dhe Sunnetit

Autori i librit **"el-Hidajeh Raudat-il-Ulema ez-Zandauajsijjah"**, tregoi se i kanë thënë Ebu Hanifes (rahimehullah):

"Çfarë duhet vepruar nëse ti thua diçka që e kundërshton Librin e Allahut?"

Ai u përgjigj: **"Braktise mendimin tim për Librin e Allahut."**

Pastaj ai u pyet: **"Nëse ai e kundërshton transmetimin nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selam)?"**

Ai u përgjigj: **"Braktise mendimin tim për transmetimin e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem)."**

Pastaj ai u pyet: **"Nëse ai kundërshton fjalët e sahabëve (radijAllahu anhum)?"**

Ai tha: **"Braktise atë për fjalën e sahabëve (radijAllahu anhum)."**

Bejhaki transmeton në Sunnenin e tij në kapitullin **"el-Imta"** se Imam esh-Shafi'i (rahimehullah) ka thënë:

"Nëse unë them diçka gjë që e kundërshton të dërguarin e Allahut (salAllahu alejhi ue selem), ajo që është transmetuar në mënyrë autentike nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) ajo ka përparësi. Prandaj mos më pasoni mua."

Edhe imami i dy xhamive të shenjta ka deklaruar se Imam esh-Shafi'i (rahimehullah) ka thënë këtë, e cila ka dyshim. Përveç kësaj, është transmetuar në **"el-Kafi"**:

"Nëse një myfti e jep një fetva që e kundërshton një hadith autentik të të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), bëhet e detyrueshëm për të vepruar në bazë të hadithit, sepse një fjalë nga i dërguari (salAllahu alejhi ue selem) kurrë nuk mund të bie në nivelin e fetvas së myftiut. Një hadith autentik nuk mund të ketë një pozitë më të ulët se fjala e myftiut. Edhe pse fjala e myftiut mund të jetë e qëlluar si një argument i bazuar Sheriatik, prapë fjala e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) është më e saktë dhe ka përparësi."

Alameh Ibn-ul-Kajim ka thënë në **"A'lam -ul-Muvaki'in"**:

"Pasuesit e Ebu Hanifes (rahimehumullah) pajtohen se methhebi i Ebu Hanifes i jepë përparësi një hadithi të dobët para analogjisë dhe mendimeve – dhe mbi këtë është themeluar methhebi i tij."

1/82

Ai që thotë se as nuk është e detyrueshme e as e lejuar të veprohet sipas tij, nuk është asgjë tjetër përveçse një personi që dëshiron të refuzon provat e Allahut me anë të iluzioneve dhe fantazive. Asnjë musliman nuk ka të drejtë ta bëjë këtë. As nuk është e saktë që të arsyetohet me mungesën e të kuptuarit. Si është e mundur kur Allahu shpalli Librin e Tij për të vepruar në përputhje me të dhe për të kuptuar fjalët e Tij? Ai e urdhëroi të dërguarin e Tij (salAllahu alejhi ue selem) që t'ua qartësojë atë njerëzve:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

“(I patëm dërguar) Me argumente e me Libra të shenjtë. Ty ta zbritëm Kuranin që t’u shpjegosh njerëzve atë që u është shpallur atyre.”¹⁸

Si mund të thuhet se fjala e profetit (salAllahu alejhi ue selem) që duhet të jetë një sqarim për njerëzit është e pakuptueshme? Si mund të thuhet se vetëm një prej tyre e kupton atë? Fakti është se askush sot nuk e kupton atë. Këtë ata e ndërtojnë në pohimin e tyre se nuk ka pasur muxhtehid prej disa qindra viteve. Është shumë e mundur që këto fjalë burojnë nga njerëzit që nuk duan të zbulohen para njerëzve se ata e kundërshtojnë Librin e Allahut dhe Sunnetin e të dërguarit (salAllahu alejhi ue selem). Në vend të kësaj ata arriten në përfundim se kuptimi i Librit dhe i Sunnetit, të cilat janë shtyllat e dispozitave, ndodhen vetëm tek njerëzit që janë në gjendje që të bëjnë ixhtihad. Prandaj ata mohuan ekzistencën e tyre në tokë, që pastaj të përhapin këto fjalë në mesin e njerëzve – dhe Allahu e di më mirë.

Është e mundur që disa prej tyre e ndaluan këtë në mënyrë që disa njerëz të mos fillojnë të marrin në konsideratë disa methhebe që përputhen me tekstet e dukshme të Librit dhe të Sunnetit, dhe që pastaj ti pranojnë ato. Po ashtu, disa prej tyre shkuan edhe më tej dhe thanë se është e ndaluar për të lëvizur nga një methheb në një tjetër. E gjithë kjo për shkak që njerëzit të mos peshojnë mes argumenteve. Është e njohur për njerëzit e mençur se fjalët e tilla janë të pabaza në fenë e Allahut (Te ala).

Në vend të kësaj është e qartë se shumë prej tyre e kundërshtojnë logjikën dhe shpalljen. Pavarësisht nga kjo, ne shohim shumë në mesin e dijetarëve që të devijojnë nga bindja ndaj të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), edhe pse është e detyrueshme për t’iu bindur atij. Ata nuk i shikojnë fjalët e tij (salAllahu alejhi ue selem) që janë transmetuar nga transmetues të qëndrueshëm dhe të besueshëm me zinxhirë autentik dhe të konfirmuar! Në vend të kësaj, ata i kthehen imamëve të methhebeve që i kemi përmendur dhe librave të tyre pa ndonjë zinxhir të transmetimit. Prandaj ata e konsiderojnë një person i cili dëshiron të merrë parasysh një mendim që i përket një imami i cili është imam në lidhje me Librin dhe Sunnetin, të jetë i devijuar dhe bidatçi –të Allahut jemi dhe tek Ai do të kthehemi.

¹⁸ 16:44

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

Megjithatë, është e detyrueshme për të gjithë muslimanët që të veprojnë sipas asaj që është transmetuar në mënyrë autentike nga hadithi i tij (salallahu alejhi ue selem). Nëse pastaj e kundërshtonë atë, atëherë gjendesh në një gjendje edhe më të rëndë. Kjo në vetvete nuk është e habitshme, sepse Allahu (Te ala) thotë:

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

"Le të ruhen ata që kundërshtojnë rrugën e tij (të të dërguarit) se ata do t'i zë ndonjë telashe, ose do t'i godasë dënimi i idhët." ¹⁹

Nëse një hadith bëhet i qartë, nuk është e lejuar për një musliman që me kryeneçësi ti përmbahet pasimit të verbër. Ndërsa nëse ai e bën këtë, ai është shumë i ngjashëm me atë për të cilin Allahu (Te ala) ka thënë:

وَلَيْنَ أَنْتَيْتَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ

"Po edhe sikur t'u sillshe ti çdo lloj argumenti atyre që u është dhënë Libri, ata nuk pasojnë kiblen tënde." ²⁰

Prandaj, është obligim për një musliman që ti përmbahet hadithit pa iu atribuar një methhebi të caktuar që e pengon atë prej tij. Allahu (Te ala) ka thënë:

فَإِنْ تَنَزَّعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ

"Nëse nuk pajtoheni për ndonjë çështje, atëherë parashtrojeni atë te Allahu (te Libri i Tij) dhe te i dërguari." ²¹

¹⁹ 24:63

²⁰ 2:145

²¹ 4:59

Dijetari mund ti 'a qëllojë dhe të gabojë, por profeti është i mbrojtur nga gabimet (në fe)

Gjëja e çuditshme është se ata e dinë se një dijetar edhe ia qëllon edhe gabon, ndërsa profeti (salAllahu alejhi ue selem) është i mbrojtur nga gabimet. Megjithatë, çdo gjë që sillet rreth fjalëve të dijetarit ndërsa i lënë fjalët e profetit (salAllahu alejhi ue selem) mënjanë. Shembull i kësaj është besimi i disa ndjekësve injorant Hanefi për mendimin e el-Kajdanit se ndalohet lëvizja e gishtit gjatë teshehudit, pavarësisht faktit se kjo është një Sunnet autentik nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem). Pos kësaj, kjo i takon praktikimit të gjithë sahabëve (radijAllahu anhum) dhe në përgjithësi të gjithë imamëve. Prej tyre janë Imam Ebu Hanife, Ebu Jusufi dhe Muhammedi (rahimehumullah). Kjo është theksuar qartë në librin **"el-Muata"** të Muhammed bin el-Hasan esh-Shejbanit, në librin e Tahaviut **"Sherh Ma'ani lil-Athar"**, **"Fet'hul-Kadir"**, **"el-'Inajeh"**, **"Umdat- ul-Kari"** dhe shumë libra të tjera që konsiderohen ndër më të mirat në methhebin Hanefi.

Ne kemi parë njerëz ibadetgjinj të cilët i kushtojnë shumë kohë adhurimit, por ata e marrin me lehtësi veprimin sipas haditheve dhe nuk u intereson fare për të. Në vend të kësaj, ata kujdesen vetëm për atë që është shkruar në librat e methhebeve të tyre. Duket sikur ata e konsiderojnë hadithin të jetë një çështje e refuzuar – por kjo rrjedh vetëm nga injoranca.

Shejkh Muhammed Hajat es-Sindi ka thënë:

“Çdo musliman është i detyruar që të njeh kuptimin e Kuranit dhe Sunnetit, ti pasojë ato, të kuptojë domethënien e tyre dhe të merrë gjykimet prej tyre. Nëse ai nuk mundet ta bëjë këtë, ai duhet ti pyes dijetarët. Megjithatë, nuk është e detyrueshme që ai të pasojë një imam të caktuar. Kjo është për shkak se e bën atë të ngjasojë me një profet. Ai në vend të kësaj duhet të merrë atë që është më e sigurt nga çdo methheb. Gjithashtu është e lejueshme për të që në raste të domosdoshme të praktikojë lehtësimet, pasi që është më mirë për ti braktisur ato në raste jo të tilla. Në lidhje me atë që disa bashkëkohës tanë kanë shpikur nëse duhet ti përmbahemi një methhebi të vetëm, kjo konsiderohet të jetë injorancë, bidat dhe padrejtësi. Ne kemi parë ata se si ia kthejnë shpinën haditheve autentike dhe të vlefshme për methhebet e tyre që janë bosh nga zinxhirët e transmetimeve.”

Imam Shafiu (rahimehullah) ka thënë:

“Ai që pason verbërisht një person që e ndalon një gjë apo e lejon, ndërsa një hadith autentik thotë të kundërtën, dhe ky pasim i verbër e pengon nga të vepruarit sipas Sunnetit, atëherë ai e ka marrë atë që pason si zot karshi Allahut (Te ala). Kjo është për shkak se ai e lejon atë që Allahu e ka ndaluar dhe e ndalonë atë që Allahu e ka lejuar.”

Ajo që është shumë e çuditshme se në qoftë se ata gjejnë se disa nga sahabët (radijAllahu anhum) veprojnë diçka në kundërshtim me një transmetim autentik dhe nuk gjejnë rrugdalje nga kjo, atëherë ata thonë se është e mundur që ky hadith nuk i ka arritur atij, e cila është e saktë. Por në qoftë se ata gjejnë një hadith që kundërshton personin që ata e pasojnë, ata bëjnë gjithçka për ta keqinterpretuar atë dhe ndoshta edhe shtrembërojnë fjalët dhe i nxerrin ato jashtë kontekstit të tyre.

Nëse pastaj i tregohet atyre se personi që ata pasojnë nuk i ka arritur transmetimi për shkak të mungesës së transmetuesve të besueshëm, ata ngrihen kundër folësit dhe e fyejnë atë, dhe besojnë se fjalët e tij i kanë lënduar ata. Prandaj shikoni këta njerëz të gjorë! Ata thonë se është e mundur për një sahabi që një hadith i caktuar nuk i ka arritur atij, ndërsa kjo është e pamundur për zotërinjtë e methhebeve! Këtë e thonë ata edhe pse dallimi në mes të dy palëve është si dallimi në mes të qiellit dhe tokës. Ti i sheh ata duke lexuar dhe studiuar librat e hadithit për të arritur bekim, jo për të vepruar sipas tyre. Nëse ata hasin në një hadith që e kundërshtonë methhebin e tyre, ata e teprojnë në keqinterpretimin e tij. Nëse ata nuk mund at bëjnë këtë, ata thonë:

“Personi që ne pasojmë është më shumë i ditur në lidhje me kuptimin e hadithit se sa ne.”

A nuk e dinë ata se në këtë mënyrë ata kthejnë argumentet e Allahut kundër vetvetes. Në qoftë se ata hasin në një hadith që është në përputhje me methhebin e tyre, ata gëzohen, por nëse ata hasin në një hadith që e kundërshtonë methhebin e tyre, ata bien në depresion dhe refuzojnë të dëgjojnë. Allahu (Te ala) ka thënë:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا
مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

“Për Zotin tënd jo, ata nuk janë besimtarë (të asaj që të zbriti ty as të asaj para teje) derisa të mos zgjedhin ty për të gjykuar në atë konflikt mes tyre, e pastaj (pas gjykimit tënd) të mos ndiejnë pakënaqësi nga gjykimi yt dhe (derisa) të mos binden sinqerisht.”

22

Ibn Anan (rahimehullah) ka thënë në shpjegimin e tij të librit **"Mudavaneh Malik"**:

"Dije se asnjë person i mençur nuk kënaqet nga të kufizuarit veten në pasimin e verbër. I vetmi që kënaqet nga kjo, është një person i cili ose është injorant dhe i plogët ose budalla dhe kokëfortë. Ne nuk jemi duke thënë se kjo është e ndaluar për të gjithë njerëzit, por ne kërkojmë njohuri të argumenteve dhe mendimeve të individëve. Po ashtu, ne kërkojmë që një person i paditur të pasojë një person të ditur. Pasim i verbër është për të miratuar një mendim pa ndonjë argument. Personi nuk fiton dije në këtë mënyrë. Të pasuarit e një personi të caktuar verbërisht është bidat. Sigurisht ne e dimë se kjo nuk ndodhte në kohën e sahabëve (radijAllahu anhum). Ata i referoheshin Librit të Allahut, Sunnetit të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe studimit të çështjeve që ndodhën në mes tyre kur mungonin argumentet. Të njëjtën metodologji e pasuan Selefët. Nëse ata nuk gjenin argument ata bënë ixhtihad. Pastaj bëhej fjalë në lidhje me brezin e tretë në të cilin Ebu Hanife dhe Malik ishin të pranishëm. Pastaj erdhi Shafiu dhe Ahmed. Të gjithë ata ishin të qendrueshëm në metodologjinë e mëparshme. Në kohën e tyre nuk kishte asnjë methheb të një personi të caktuar dhe pasuesit e tyre pasuan të njëjtën gjë. Sa mendime të Malikut i kundërshtuan shokët e tij? Prandaj, është e çuditshme se ata që pasojnë verbërisht thonë:

"Kjo është një çështje e vjetër që u aplikua dyqind vite pas hixhretit dhe pas brezave të cilat i kishte lavdëruar i dërguari (salAllahu alejhi ue selem)."

Unë them: Vërtet Ibn Anan ka thënë të vërtetën kur ai kritikoi pasimin e verbër të një individi të caktuar dhe që mendimi i tij të merret si fe dhe methheb edhe nëse kjo do të kundërshtojë Sunnetin dhe tekstet e qarta të Kuranit. S'ka dyshim se ky është një bidat i qortuar dhe një cilësi e neveritshme me të cilën shejtani i mallkuar mashtron për të përçarë umetin musliman, të përçajë bashkimin e tyre dhe që të mbjellë armiqësi dhe urrejtje mes tyre. Ti e sheh se secili prej tyre e nderonë imamin e tij në një mënyrë që as i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) e as sahabët nuk janë nderuar.

Nëse ai e gjen një hadith që përputhet me methhebin e tij, ai gëzohet dhe iu nënshtrohet. Ndërsa nëse ai e gjen një hadith të vlefshëm që e kundërshton methhebin e tij dhe e mbështet methhebin e një imami tjetër, ai vjen me një grup arsyetime që janë larg nga realiteti dhe ia kthen shpinën. Ai përpiket që methhebi i tij ë jetë mbizotërues edhe pse i kundërshton sahabët, selefët dhe tekstin e qartë. Nëse ai e shpjegon një libër hadithi, ai shtrembëron të gjitha hadithet që e kundërshtojnë mendimin e tij. Nëse ai nuk mundet ta bëjë këtë, ai pretendon pa asnjë argument se hadithi është shfuqizuar, i diskutueshëm ose se nuk është korrekt që të veprohet sipas tij.

Pasuesit e verbër dhe të ngurtë e marrin këtë si fe dhe si methheb në atë mënyrë saqë, në qoftë se ti sjell një mijë argumente, ata nuk do t'i kishin dëgjuar ato. Në vend të kësaj, ti i sheh ata duke ikur prej tyre ashtu sikurse gomari ikë nga luani, sikurse janë uzbekët, banorët e indisë dhe turqit të cilët jetojnë në Medinë dhe Mekë. Ata lidhin tespi rreth duarve të tyre dhe ndoshta edhe në qafat e tyre. Në koka, ata kanë çallmat e tyre që i ngjajnë kupoleve dhe lexojnë të gjitha "Dala'il-ul-Hajrat", "Khatam -ul-Khauaxhih" dhe madje edhe "Kasidat -ul-Bardah", ndërsa ata mendojnë se ata shpërblehen për këtë. Këta njerëz nuk e lëvizin gishtin në teshehud. I kam pyetur ata më shumë se një herë:

"Pse nuk e lëvizni gishtin pasi që kjo është Sunnet autentik i të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), sahabëve të tij fisnikë dhe imamëve të ditur dhe është më rëndë kundër shejtanit se sa një goditje me një hekur?"

Ata përgjigjen:

"Ne i përkasin medhebit Hanefi dhe sipas medhhebit tonë kjo është e ndaluar."

Pastaj ia qartësova atyre se çfarë thuhet në **"el-Muata"** të imam Muhammedit, në **"Sherh Ma'ani lil-Athar"** të Tahaviut dhe në **"Fet'h-ul-Kadir"** nga Ibn-ul-Hamam." Ata u përgjigjën:

"Ky është mendimi i të parëve, i cili është ndaluar nga gjenerata e fundit. Ata e braktisën atë dhe në këtë mënyrë ajo u shfuqizua. Diçka e ngjashme ka ndodhur me librat "Salat-ul-Masudi" dhe "Khulasat-ul-Kajdanijeh"."

Në këtë mënyrë, ata mbetën me ngulm të mos e bëjnë atë.

Injorantët besojnë se këta mashtrues të cilët me kokëfortësi e largojnë të vërtetën janë në mesin e udhëzuesve të drejtë. "Po, është e vërtetë; Ai është një udhëzues tek shejtanët". Të Allahut jemi dhe tek Ai do të kthehemi.

Ebul-Kasim el-Kushejri (rahimehullah) ka thënë:

"Në të vërtetë është e detyrueshme për ne që e kërkojmë të vërtetën, që të pasojmë atë që është i mbrojtur nga gabimet dhe të ndalemi nga pasimi i verbër i atij që mund të bëjë gabime. Prandaj ne duhet të marrim çdo gjë që ka ardhur nga imamët dhe ta përballim me Librin dhe Sunnetin. Atë që ata (Kurani dhe Sunneti) e pranojnë, ne e pranojmë, dhe atë që ata e refuzojnë, ne e refuzojmë. Ka argumente se ne duhet të pasojmë legjivënësin (salAllahu alejhi ue selem). Ndërsa nuk ka argumente se duhet të pasojmë dijetarët e fikhut, Sufitë dhe veprimet e tyre deri sa t'i përballim me Librin dhe Sunnetin."

Është fatkeqësi që që të shohësh një person duke ia kthyer shpinën argumenteve ndërsa ai me kokëfortësi dhe verbërisht pason atë që sipas methhebit të tyre nuk është e saktë për tu pasuar verbërisht. Argumentet Sheriatike, studimet e bazuara në fikh dhe rrugët e bazuara në Sufizëm e qortojnë dhe e refuzojnë atë, ndërsa ata e lavdërojnë atë që bën hulumtime, vepron me kujdes dhe i largohet dyshimeve. Ai që me vendosmëri pason njërin nga imamët në një çështje që e kundërshton Librin e Allahut, dhe Sunnetin e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), apo konsensusin dhe analogjinë e qartë, nuk është i singertë në pretendimin e tij se ai është në përputhje me imamin dhe se ai e pason imamin e lartëpërmendur. Ndërsa, ai pason epshin e tij dhe grupin e tij ndërsa imamët s'kan të bëjnë asgjë me të. Në këtë mënyrë, qëndrimi i tij ndaj imamëve është sikurse qëndrimi i murgjive ndaj profetëve të tyre duke pasur parasysh se të gjithë imamët paralajmëruan pasuesit e tyre që të mos kundërshtojnë parimet Sheriatike.

E vërteta nuk është kufizuar tek një person i vetëm pos të dërguarit të Allahut

Katër imamët janë larg tij dhe ai është larg nga ta. Ai është bidatçi që pason epshin e tij të devijuar me të cilin i devijon të tjerët, diçka për të cilën asnjë musliman nuk dyshon. E vërteta nuk është e kufizuar tek ndonjë njeri pos njeriut të shpalljes, zotërisë tonë Muhammedit (salAllahu alejhi ue selem). E vërteta është e kufizuar tek ajo më të cilën ai erdhi. Nëse një person i drejtë mendon, ai do ta kuptojë se jo që është një injorancë e madhe që të pasosh verbërisht një imam të caktuar, por edhe pasim i epsheve dhe grupit.

Të gjithë imamët dijetarë e kundërshtojnë këtë person sepse ata të gjithë ndaluan pasimin verbërisht pa argumente dhe ata vërtetuan kotësinë e saj. Prandaj ai i cili pason argumentet, edhe ka pasuar imamin e tij, imamët e tjerë, Librin e Allahut dhe Sunnetin e të dërguarit (salAllahu alejhi ue selem) pa u larguar nga methebi i imanit të tij. Kjo është për shkak se vetë imami do të kishte braktisur mendimin e tij për hadithin po ta konsideronte atë autentik dhe të pastër nga ndonjë kundërgargument. Prandaj, ai që me kokëfortësi i përmbahet pasimit verbërisht në këtë gjendje është i pabindur ndaj Allahut dhe të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe e pason epshin e tij. Ai ka hequr dorë nga katër imamët dhe i është bashkuar shejtanit dhe grupit të epsheve.

أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ

"A e ke parë ti (Muhammed) atë që duke e ditur, dëshirën e vet e respekton si zot të vetin, atë Allahu e ka devijuar." ²³

Në këtë mënyrë drita e besimit në zemrën e tij është shuar – Allahu (Te ala) na ruajtë nga verbëria pasi na ka udhëzuar.

Er-Rabi bin Sulejman el-Xhizi tha:

"Kam dëgjuar esh-Shafi'in (rahimehullah) duke u pyetur. Ai u përgjigj: "Është transmetuar nga i dërguari (salAllahu alejhi ue selem) se ai ka thënë kështu e kështu." Pyetësi i tha: "O Ebu Abdil-lah, a është ky edhe mendimi juaj?" Esh-Shafi'iu (rahimehullah) u trondit dhe fytyra e tij u bë e verdhë. Pastaj ai tha: "Mjerë për ty! Cila tokë do të më mbajë dhe cili qiell do të më mbulojë nëse unë tregojë diçka në lidhje me të dërguarin e Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe pastaj nuk kam të njëjtin mendim? Po, unë them të njëjtën gjë me kënaqësi. "Pastaj ai e përsëriti këtë fjalë."

El-Humejdi ka transmetuar se esh-Shafi'i gjithashtu tha:

"A po e sheh një rrip rreth belit tim? A më ke parë mua duke dalur nga kisha? Unë po them: "Profeti (salAllahu alejhi ue selem) ka thënë" dhe ti më pyet: "Çfarë thua ti?" A po e citoj profetin (salAllahu alejhi ue selem) pa e pasur të njëjtin mendim si ai?"

Dije se shumica e njerëzve janë të humbur në vend se të jenë fitues. Prandaj kushdo që dëshiron të dijë nëse ai është humbës apo fitues të përballë veten me Kuranin dhe Sunnetin; nëse ai përputhet me to, ai është fitues, dhe nëse ai i kundërshton ato, ai është humbës. Allahu (Te ala) na informoi në lidhje me humbjen e humbësave dhe fitimin e fituesve kur Ai u betua në kohën që njeriu përgatit shkatërrimin e tij me përjashtim të atyre që kanë katër cilësi. Prandaj, në qoftë se ti do të shohësh një person duke fluturuar në ajër, duke ecur mbi ujë, dhe duke folur për ndodhitë e fshehura ndërsa ai e kundërshton Sheriatin, duke vepruar gjëra të ndaluara dhe braktis detyrimet pa ndonjë arsye të vlefshme, duhet ta dish se ai është një shejtan të cilin Allahu (Te ala) e ka lënë sprovë për injorantët. Me të vërtetë shejtani lëviz në mes të njerëzve në të njëjtën mënyrë sikurse lëviz gjaku. Po kështu, Dexhalli do të japë jetë, do të shkaktojë vdekje dhe e lëshon shiun dhe të gjitha këto janë për të sprovuar pasuesit e devijimit. Po ashtu, ai që ha gjarpërinjë dhe hynë në zjarr.

Esh-Sha'rani tha në "el-Mizan":

"Ebu Davudi ka thënë: "I thashë Ahmedit: "A ta pasojë el-Euzain apo Malikun?" Ai u përgjigj: "Mos lejo në fenë tuaj që të pasoshë ndonjë prej tyre verbërisht. Merre atë që ka ardhur nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe shokët e tij. Sa për tebiinët, ti je i lirë të zgjedhësh."

Imam Ahmedi (rahimehullah) ka thënë:

"Mos më paso mua verbërisht dhe as Malikun, as Ebu Hanifen, as esh-Shafi'iun, as el-Euzain apo Sufjan eth-Theurin. Merr nga morrën ata. Me të vërtetë, vetëm një person me pak dije lejon që në fenë e tij të pasoj verbërisht njerëzit e tjerë."

Ibn-ul-Xhauzi ka thënë në librin e tij "Telbis Iblis":

"Në të vërtetë pasimi verbërisht do të thotë të hidhet poshtë dobia e të kuptuarit, sepse mendja është krijuar vetëm për të reflektuar dhe medituar. Është e tmerrshme që personit që i është dhënë drita për të ndriçuar rrugën e tij, e shuanë atë që në vend të kësaj të ecen në errësirë."

Vërejtje shumë me rëndësi

Dije se ixhtihadi dhe mendimi i dijetarit nuk është gjykim i Allahut. Sikur vërtetë të ishte gjykim i Allahut, nuk do të ishte e lejuar për Ebu Jusufin, Muhammedin dhe të gjithë të tjerët që dallojnë nga mendimet e Ebu Hanifes dhe ixhtihadit të tij. Prandaj, Ebu Hanife (rahimehullah) ka thënë:

"Ky është mendimi im dhe në qoftë se dikush vjen me një më të mirë se ky, unë e marrë atë në vend të tij."

Po kështu, pjesa tjetër e imamëve (rahimehumullah) thanë:

"Ixhtihadi ynë është mendimi ynë; Lere atë që dëshiron ta merrë atë, dhe ai që nuk dëshiron le ta braktis atë."

Ne i pyesim të gjithë njerëzit që pasojnë vetëm një individ të caktuar me pyetjen e mëposhtme:

"Çfarë është ajo me të cilën personi juaj dallohet për të qenë i vetmi person për tu pasuar dhe askush tjetër?" Nëse ai thotë: "Ai ishte më i dituri në kohën e tij dhe përsosmëria e tij tejkaloi paraardhësit e tij", atij duhet përgjigjur në këtë mënyrë: "Si e di ti se ai është personi më i ditur i kohës së tij, kur ti vetë thua se ti nuk i përket dijetarëve? Kjo është diçka që e di vetëm dikush që i njeh methhebet, argumentet e tyre dhe mendimin e fortë dhe të dobët. Nëse ti me të vërtetë dëshiron të pasosh më të diturin, atëherë a nuk ka konsensus se Ebu Bekri, Umeri, Uthmani, Aliu dhe Ibn Mesudi (radijAllahu anhum) ishin më të ditur se personi të cilin ti e pason?"

Personit që pason verbërisht duhet ti shtrohet kjo pyetje:

"Çfarë pasonin njerëzit para personit që ju e pasoni dhe ngrisin mendimet e tij në pozitën e Sheriatit? Sikurse të ishit kufizuar në këtë, të cilën nuk e vepruat, por ju e deklaruat të jetë më i mirë për tu pasuar se sa tekstet e Ligjvënësit! A ishin njerëzit që kanë jetuar para këtyre njerëzve të përqendruar në udhëzim apo në devijim? "Ai detyrohet të thotë se ata ishin të përqendruar në udhëzim. Atëherë duhet ti thuhet: "A pasuan ata diçka tjetër përveç Kuranit, Sunnetit, dhe transmetimet? A nuk u dhanë përparësi fjalëve të Allahut (Te ala), transmetimeve të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe transmetimeve të sahabëve (radijAllahu anhum) para çdo gjëje tjetër që i kundërshton ata në mesin e mendimeve të njerëzve?"

Nëse ky është udhëzim, atëherë çfarë ka karshi të vërtetës, pos devijimit? Prandaj shiko si ikin nga e vërteta; prandaj mendo!

Është e qartë se të gjitha grupet që pasojnë verbërisht kan ulur gjithë sahabët, tebiinët dhe dijetarët, me përjashtim të atyre që ata pasojnë, deri në një nivel që do të thotë se nuk llogariten mendimet e tyre madje as nuk shikohen fjalët e tyre. I vetmi përjashtim është kur ata e refuzojnë atë nëse ajo do të kundërshtojë mendimin e imanit të tyre deri në atë masë, saqë nëse mendimi i imanit të tyre do të kundërshtonte një tekst nga Libri i Allahut dhe nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem), bëhet e detyrueshme për ta keqinterpretuar atë dhe për ta bërë tekstin që të sugjerojë diçka tjetër në mënyrë që mendimet e imamëve të tyre të duken të jenë të sakta.

Besimi i fesë dhe shtyllat e tij do të rrëzoheshin dhe do të shkatërroheshin sikur Allahu nuk do ta kishte siguruar këtë fe se gjithmonë do të jetë dikush që flet në bazë të saj dhe e mbronë atë. Atëherë a ka një pozicion më të keq dhe një sjellje më të keqe ndaj sahabëve, tebiinëve dhe të gjithë dijetarëve? A ka dikush që ia ul vlerën meritave të tyre në të njëjtën mënyrë sikurse ti injoroshë të gjithë ata pos individit të cilin ata e kanë marrë si një aleat në vend të Allahut dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem)? Grupet që i përqendrohen pasimit të verbër kundërshtojnë edhe urdhërat e Allahut dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem), udhëzimin e sahabëve të tij dhe vetë pozitën e vetë imamëve të tyre dhe prandaj pasojnë një rrugë tjetër nga rruga të cilën dijetarët pasuan.

Këta njerëz që janë shfaqur në kohët e fundit pasojnë rrugën e kundërt nga ajo që pasuan sahabët dhe në këtë mënyrë kanë kthyer mbrapshtë parimet fetare. Ata kanë shtrembëruar Librin e Allahut, Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem), mendimet e kalifëve të tij dhe të sahabëve të tij, më pas ato i vënë përballë me mendimet e personit që e pasojnë. Pastaj ata pranuan dhe iu dorëzuan asaj që përputhet me imamin e tyre. Megjithatë ata thanë në lidhje me mendimet që kundërshtojnë personin që ata pasojnë:

“Kundërshtari u argumentua me këtë dhe këtë.”

Në këtë mënyrë ata e refuzojnë këtë. Të mëdhenjtë e tyre kanë bërë hile në të gjitha mënyrat e mundshme që ta refuzojnë atë. Janë këta njerëz që janë arsyeja e përçarjes dhe formimit të sekteve. Çdo sekt mbështet personin që ata pasojnë, thërrasin në rrugën e tij dhe e qortojnë atë që nuk e bënë këtë sikurse ai ti përket një feje tjetër. Në vend të kësaj, është e detyrueshme për ata që të bashkohen rreth një rregulli të vetëm: të mos pasojnë askë tjetër përveç të dërguarit më madhështorë Muhammedit (salAllahu alejhi ue selem) dhe të mos pranojnë njerëz të tjerë si zota në vend të Allahut.

Të marrësh mendimet dhe analogjinë e dijetarëve është sikurse tejemum; ai bëhet vetëm në mungesë të ujit. Në qoftëse ekziston një tekst nga Kurani, Sunneti apo nga mendimet e sahabëve, ai detyrohet që ta miratojë atë dhe të mos e braktis atë për mendimet e dijetarëve. Megjithatë, pasuesit verbërisht në mesin e brezave të më vonshëm kanë bërë tejemum ndërsa uji gjendet në mesin e tyre, dhe është më i lehtë për t'u përdorur. Ajo që është gjithashtu e çuditshme është se pasuesit e verbër marrin një mendim nga ndonjë nga brezat e mëvonshëm dhe veprojnë sipas tij ndërsa në të njëjtën kohë ata braktisin veprimet, gjykimet dhe mendimet që burojnë nga Imam Bukhari, Abdullah bin el-Mubarak, el-Euzai, Sufjan eth-Theuri dhe bashkëkohanikët e tyre. Po ashtu, ata largohen nga Seid bin el-Musejib, Hasan el-Basri, Ebu Hanife, Maliku dhe të tillët mendimet e të cilëve janë të lejuar të mirren. Në vend të kësaj, ata konsiderojnë se mendimet e atyre të mëvonshëm kanë përparësi para gjykimit të cilin e kishte Ebu Bekri, Umeri, Uthmani, Aliu dhe Ibn Mesudi (radijAllahu anhum). Duhet pyetur veten se me çfarë justifikimi do të vien tek Allahu (Te ala), kur ata konsiderojnë të barabarta fjalët e këtyre imamëve të parë me fjalët e këtyre të vonshëm? E të mos flasim kur ata i konsiderojnë më të sakta mendimet e të vonshmëve? E të mos flasim që fjalën e tyre e merr për gjykim dhe fetva, ndërsa lë fjalët e sahabëve?

Brezi i mëvonshëm i këtij umeti mund të përmirësohet vetëm me atë që u përmirësuan brezat e mëparshëm.

Imam Maliku (rahimehullah) ka thënë:

“Brezat e mëvonshme mund të përmirësohen vetëm me atë që u përmirësuan brezat e mëparshëm.”

Nuk ka asnjë dyshim se brezat e mëparshëm të këtij umeti ishin të përqendruar në Kuran dhe Sunnet dhe në atë për të cilin Selefët e drejtë ishin dakord. Kur muslimanët braktisën Legjislacionin e Allahut (Te ala) për diçka që ata menduan gabimisht se Ai ishte i kënaqur me të, duke përfshirë edhe ti bëhet shirk Atij, nuk është aspak e çuditshme se ata janë privuar nga fitorja të cilën Allahu ia ka premtuar besimtarëve. Kjo është për shkak se ata janë privuar nga të gjitha tiparet me të cilat Allahu i ka përkrahur besimtarët. Gjatë brezit të parë dhe të dytë, nuk ka pasur diçka nga pasimi i verbër e as veprimet që ne kemi sot. Pastaj në qoftëse një person i mençur ose një komb i qytetëruar konvertohen në Islam, ata do të hutohen kur duhet ta dinë cilave gjëra duhet t'i përmbahen dhe cilit methheb dhe libra lidhur me parimet dhe degëzime duhet ti mbështetën. Gjithashtu do ta kemi vështirë për ta bindur atë se kjo është e vetmja fe e vërtetë dhe se të gjitha methhebet pavarësisht dallimeve të tyre janë një dhe e njëjta gjë.

Ky është një fakt që përjetuam në Japoni. Sikurse t'iu kishim përmbajtur kufijve të Kuranit dhe asaj që e ka qartësuar udhëzimi profetik, do të ishte shumë më e lehtë për ne që ti bëjmë të tjerët që të kuptojnë se çka me të vërtetë është besimi i drejt monoteist i cili nuk përbëhet nga komplikimet apo vështirësitë. Po ashtu, atyre do tu kishte treguar feja e singertë që është e zbrazët nga shtrembërimet dhe nga prapambetja.

Po ti kishim shikuar të gjitha mendimet e dijetarëve të fikhut, ndarjet, mospajtimet dhe mangësitë, ne do të ishim hutuar. Disa prej tyre madje thonë:

“Kjo e kuptuar është e fortë, por as nuk mund të veprohet apo të gjykohet sipas saj. Pse? Sepse një person i caktuar tha këtë, një person tjetër ka thënë diçka tjetër.”

Prandaj ne shohim se një mendim i vetëm i njeriut, i cili nga ana e tij është vetëm një në turmë, mjafton që ne të braktisim Sunnetin autentik, edhe pse mirëqenia e Sunnetit është e qartë. Për shkak të kësaj, lidhja jonë në mes gjendjes tonë të tanishëm dhe bazave të fesë dhe burimeve të saj është shkëputur. Në lidhje me besimin dhe dispozitat, nuk është e lejueshme për askënd që t'i referohet dikujt tjetër pos Allahut (Te ala) dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) të cilit iu dha shpallja. Pos kësaj është e detyrueshme që ne të besojmë se vetëm Allahu ka të drejtë që të gjykojë dhe se feja nuk mirret nga askush tjetër. Në këtë mënyrë ne bëhemi monoteist të singertë. Kjo është ajo që Allahu na ka urdhëruar në Librin e Tij të qartë dhe ai që e braktis këtë u përket atyre që kanë bërë shirk dhe ai është një humbës. Allahu (Azze ue Xhel) ka thënë:

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ وَقَالَ
الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ
حَسْرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

“Dhe (sikur të shihnin) kur do të largohen ata që u prinin prej atyre që i ndiqnin (paria largohet prej atyre që u shkuan pas), e të gjithë e shohin dënimin dhe këputen lidhjet e tyre. E ata të cilët u patën shkuar pas do të thonë: “Ah, sikur të na lejohej një kthim (në dunja) e të largohemi prej tyre (prijësve) siç u larguan ata tash prej nesh”! Kështu Allahu do t’ju paraqesë veprat që janë dëshpërim për ta, e ata nuk kanë të dalë prej zjarrit.” ²⁴

Dije se ky ajet është më i ashpëri për ata që pasojnë verbërisht mendimet e njerëzve në fe, të atëhershëm si dhe bashkëkohorë. E njëjta gjë vlenë, nëse çështja ka të bëjë me besimin dhe adhurimin, të lejuarën dhe të ndaluarën. Fakti se të gjitha këto çështje mirren prej Allahut dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem), askush nuk ka të drejtë që të vijë me mendimin e tij. Këtu përfshihen imamët e devijimit. Por sa u përket imamëve të udhëzimit, ata e kishin zakon që të ndalonin që dikush të adhurohet karshi Allahut, që ti mbeshtetemi dikujt tjetër pos Allahut dhe që të mirret shpallja e dikujt tjetër pos Allahut si fe.

²⁴ 2:166-167

Disa komentues të Kuranit thonë se ajetet e ngjashme janë specifike për jomuslimanët. Po, ato janë specifike për jomuslimanët, por është e gabuar që të mendohet se këto ajete i përjashtojnë muslimanët.

Ata interpretojnë se të gjitha kërcënimet në Kuran janë ndaj idhujtarëve, jehudëve dhe të krishterëve, dhe kështu i largohen kuptimit të vërtetë. Prandaj, ti nuk i sheh muslimanët duke përfituar nga qortimet në Kuran. Ata mendojnë se është e mjaftueshme për të thënë "La ilahe ilAllah", për të shpëtuar në jetën e përtejme, edhe pse shumë hipokritë dhe kufarë e thanë atë. Fakti është se Allahu (Te ala) i ka përshkruar llojet e idhujtarisë, kufarët dhe gjendjen e tyre në mënyrë që ata që besojnë në Librin e Tij mund të qortohen, dhe kështu të mos bien në atë të cilën ata ranë dhe të shkatërrohen.

Por liderët e pasuesve të verbër bënë dallim në mes muslimanëve dhe Librit të Zotit të tyre dhe thanë se ata që duhet të pasohen kanë vdekur dhe se është e pamundur që dikush të jetë si ata, sepse ata kanë disa cilësi të cilat të tjerët nuk i kanë. Prej këtyre cilësive janë të kuptuarit e një çështje të caktuar. Kjo është ajo që thonë ata, pavarësisht se Selefët e drejtë në mesin e sahabëve, tebiinëve dhe katër imamët janë të bashkuar në se nuk është e lejuar për dikë që të pranojë një mendim fetar, argumenti i të cilit është i pa njohur.

Pastaj erdhën dijetarët e pasuesve të verbër dhe e shndërruan mendimin e dijetarit në argument për të paditurin. Pastaj ata u pasuan nga ata që janë edhe më ekstrem në pasimin e verbër dhe ndaluan të gjithë njerëzit që të marrin një mendim nga Kurani dhe Sunneti dhe i konsideruan ata që përpiqen ti kuptojnë ato dhe të veprojnë sipas tyre të jenë të devijuar. Ky është kulmi i mashtrimit, humbjes dhe armiqësi ndaj fesë. Si pasojë njerëzit i pasuan ata në këtë dhe në këtë mënyrë ata morën zotë karshi Allahut. Një ditë ata do të heqin dorë nga njëri-tjetri, ashtu sikurse Allahu (Te ala) ka pohuar.

Rrëfimi i el-Fakhr er-Rrazit se dijetarët kanë ndërruar fenë e Allahut dhe Sheriatin e Tij

Unë do të përmend diçka për ty që ka ndodhur në brezat e kaluara. Kjo sqaron shembujt e mëparshëm që kemi përmendur, ku përshkruhen shtrembërimet, ndryshimet dhe devijimet. Fakhr-ud-din er-Rrazi ka thënë në komentimin e tij të Kuranit "Mafatih-ul-Ghajib" kur ai komentoi fjalët e Tij (Te ala):

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ

"Ata i konsideruan "ahbarët" (priftër jehudi) e tyre, "ruhbanët" (murgjit e krishterë) e tyre për zota pos Allahut." ²⁵

"Kam parë një grup dijetarësh të fikhut në mesin e pasuesve të verbër. U kam lexuar atyre disa ajete nga Libri i Allahut (Te ala) lidhur me çështje të caktuara që nuk ishin në përputhje me methebet e tyre. Ata as nuk i pranuan ato madje as nuk u interesonte për to dhe në vend të kësaj vazhdonin të më shikonin me hutit. Si mund të veprohet sipas këtyre ajeteve kur transmetimet e paraardhësve tanë thonë të kundërtën? Nëse ti mendon siç duhet, ti do të gjesh se kjo sëmundje prek shumicën e njerëzve në tokë. Po kështu, shumë prej tyre, dijetarëve të vet ua kanë pohuar **"hululin dhe ittihadin"** (Se Allahu është në krijesa dhe në çdo vend).

E njëjta gjë u përshkrua nga Muhji-ud-Din el-Baghaui në **"Ma'alim-ut-Tenzil"**. er-Rrazi vdiq në vitin 606.

Prandaj, le të mendojnë muslimanët e sotëm që me injoranc pasojnë methebet e tyre në besim, adhurim dhe në lidhje me gjërat e ligjshme dhe të ndaluara në atë që nuk ka argument në Librin e Allahut dhe në Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem). Këto edhe janë parimet e dijetarëve të tyre. Sot ka nga ata që janë më të këqinjë se ata që er-Rrazi përmendi, kështu që mendoni!

²⁵ 9:31

Shejkh Muhammed Rashid Rida e theksoi këtë në **"Tefsir-ul-Menar"**. Po kështu, unë, një robë i varfër, e bëra të qartë në një mënyrë të qartë dhe kënaqësi në komentimin tim të Kuranit **"Audhah-ul-Burhan fi Tefsir Um-il-Kuran"**. Ai është botuar nga Um-ul-Kuran shtypshkronja në vitin 1357 në Mekë.

Imami madhështorë është i dërguari i Allahut dhe askush tjetër

Alameh ez-Zabidi tha në shpjegimin e tij të librit "el-Ihja":

"Dije se ai që duhet të pasohet në atë që ka thënë dhe ka bërë, është ai i cili u dërgua me Sheriatin, përkatësisht zotëria ynë Muhammedi (salAllahu alejhi ue selem). Ndërsa sahabët pasohen për shkak se veprimet e tyre tregojnë se ata kanë dëgjuar nga ai (salAllahu alejhi ue selem). Prandaj, Ibn Abasi (radijAllahu anhume) ka thënë:

"Nga të gjithë njerëzit pranohet dhe refuzohet dituria, përveç prej të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem)."

El-Iraki thotë:

"Kjo është transmetuar nga Tabarani në "el-Kebir" dhe zinxhiri i tij është i mirë."

Pasimi i verbër i methhebit është bërë një sëmundje e pashërueshme dhe një sprovë e madhe. Kjo sprovë ka përfshirë të gjithë botën, ne gjejmë se janë të paktë ata që u japin përparësi teksteve autentike ndaj asaj që është shkruar në librat dhe mendimet e mësuesve të tyre. Megjithatë, ne e falënderojmë Allahun (Te ala) që ne shohim xhemat pasues të Teuhidit dhe të sinqertë. Ata thërrasin njerëzit në Teuhid, luftojnë për hir të Allahut dhe luftojnë pasuesit e verbër, rrëfyesit e përrallave dhe mashtruesit. Janë themeluar lëvizje për të bashkuar për të përhapur Teuhidin. Ata ndodhen në Hixhaz, Egjipt, Sudan dhe në vende të lindjes. O Allah, rrite suksesin e tyre dhe ndihmojë ata për derisa ata e ndihmojnë fenë Tënde. Amin!

Sidik Hasan Khan tha në komentimin e tij të Kuranit **"Fet'h-ul-Bejan fi Makasid-il-Kuran"** në lidhje me ajetin:

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ

"Ata i konsideruan "ahbarët" (priftër jehudi) e tyre, "ruhbanët" (murgjit e krishterë) e tyre për zota pos Allahut." ²⁶

"Ky ajet është qortim për pasimin e verbër dhe dhënien përparësi fjalëve të dijetarëve para fjalëve të Allahut dhe të dërguarit por për atë që ka zemër dhe dëgjon. Kur një pasues i methhebit i bindet mendimit të dijetarit, mendim i cili kundërshton tekstet dhe argumentet e Allahut, ai konsiderohet të jetë sikurse jehudët dhe të krishterët të cilët i morën rabinët dhe murgjit e tyre për zota në vend të Allahut, edhe pse ata prerazi thonë se nuk i kanë adhuruar ata.

E vërteta është se ata iu bindën atyre dhe e konsideruan të ndaluar atë që ata e ndaluan dhe e konsideruan të lejuar atë që ata e lejuan. Kjo është pikërisht ajo që pasuesit e verbër të këtij umeti e bëjnë. Ata janë të gjithë njësoj. Pasardhësit e të dërguarit të Allahut Muhammedit (salAllahu alejhi ue selem)! Pse e keni braktisur Kuranin dhe Sunnetin mënjane dhe në vend të tyre keni marrë njerëz si vetë ju? Ju pasoni mendimet e tyre, kur ata nuk janë të pagabueshëm. Ata ia qëllojnë dhe gabojnë, e cila është konfirmuar në vetë librat tuaja të besimit. Pse keni kaq mendje të dobëta, përceptime të sëmura dhe logjikë të ulët? O vëllezër!

Braktisni librat të cilat njerëzit jo të pagabueshëm (në fe) i kanë shkruar dhe në vend të tyre kapuni për Librin e Zotit tuaj dhe Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem). Merrni të dërguarin e Allahut Muhammedin si imam. Në të vërtetë, ai është imami i imamëve. Merrni methhebin e tij, se vërtetë të gjithë imamët pasojnë methhebin e tij. Prandaj çdo methheb që e kundërshton methhebin e tij (salAllahu alejhi ue selem) është i kotë dhe i refuzuar. O Allah, na udhëzo në të saktën!"

²⁶ 9:31

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

Në ajetet e qarta është pohuar se Allahu (Te ala) është Ligjvënësi i fesë dhe i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) është kumtues i saj.

إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَّغُ

"Ti ke për obligim vetëm komunikimin." ²⁷

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَّغُ

"I dërguari nuk ka tjetër obligim vetëm të kumtojë (shpalljen)." ²⁸

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَّغُ

"Ti ke për obligim vetëm t'u kumunikosh." ²⁹

Shtyllat e fesë saktësohen vetëm nga tekstet nga Kurani ose sqarime nga i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem), dhe ato janë tre:

1. Besimi.
2. Adhurimi që është ose i pakufizuar ose i kufizuar nga koha, vendndodhja, forma ose numri.
3. Urdhëresat fetare.

Të gjitha përveç këtyre që u cekën përcaktohen nga ixhtihadi nëse nuk ka ndonjë tekst që e trajton atë, me kusht që kjo të shpie në dobi dhe të ndalon dëmet. Prandaj mendo dhe mos i përkis injorantëve! Vërtetë gjendet në Kuran, Sunnet dhe në veprimet e Selefëve të drejtë dhe në fjalët e tyre një pjesë e madhe e kësaj teme.

²⁷ 42:48

²⁸ 5:99

²⁹ 3:20

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

Ky është një shembull i fjalëve të imamëve të Islamit. Me këtë, ne mbështesim argumentet dhe tekstet që ne kemi përmendur për ti bërë muslimanët që të kuptojnë Kuranin dhe të veprojnë në përputhje me të. Po ashtu duhet ti bëj ata që të kuptojnë se çfarë ndodhet në Sunnet, dhe të kënaqet me llojet e adhurimit dhe lutjeve që ndodhen në të, pa teprim dhe fanatizëm.

Pastaj duhet të merret me obligimet që janë vetëm për një pjesë të caktuar të muslimanëve. Këtu përfshihet mbrojtja e Islamit dhe forcimi dhe largimi i dëmeve, skllavërisë dhe padrejtësisë që muslimanët përjetojnë. Umeti duhet të forcohet me fuqi dhe pasuri në mënyrë të përcaktuar që është e bazuar në dije të saktë, në rend dhe shpenzime për hir të Allahut.

Allahu na urdhëroi që të pasojmë rrugën e drejtë

Allahu (Te ala) na ka urdhëruar që të udhëtojmë në këtë jetë në rrugën e drejtë të Allahut, me të cilën Ai i dërgoi të dërguarit e Tij dhe shpalli Librat e Tij. Ai informoi se kjo rrugë e drejtë shpie ne xhenetin e Tij dhe botën e shpërblimit. Qëndrueshmëria e robit në urën mbi xhehnem është në vartësi të qëndrueshmërisë së tij në rrugën e drejtë në këtë jetë. Allahu (Te ala) ka thënë:

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ
بِالشَّاكِرِينَ

“Dhe se kjo është rruga (feja) Ime e drejtë (që e caktova për ju), pra përmbajuni kësaj, e mos ndiqni rrugë të tjera e t’ju ndajnë nga rruga e Tij. Këto janë porositë e Tij për ju, ashtu që të ruheni.” ³⁰

Kur ata që u përpoqën pas rrugës së drejtë u përpoq pas asaj nga e cila shumica e njerëzve kanë devijuar – dhe kushdo që udhëton në këtë rrugë mund të ndjehet i vetëm – Allahu tregoi në lidhje me shoqërinë e cila gjithashtu udhëton në këtë rrugë. Ata janë ata që Allahu i ka nderuar në mesin e profetëve, besimtarëve, shëhidëve dhe të mirëve – sa shoqëri e shkëlqyer!

Ai e bëri këtë për shkak se personi i cili e kërkon udhëzimin dhe rrugën e drejtë të mos ndihet i braktisur dhe i vetmuar midis bashkëkohësve të tij. Po ashtu, Ai e bëri atë në mënyrë që ai ta di se shoqëria e tij në këtë rrugë janë ata që Allahu i ka nderuar. Prandaj, ai nuk duhet të brengoset për njerëzit që kanë devijuar nga kjo, sepse ata janë pakica, edhe në qoftë se ata janë më shumë. Disa prej Selefëve thanë:

“Përqendrohu në rrugën e së vërtetës dhe mos u ndjej i vetmuar për shkak të pasuesve të pakët. Dhe qëndro larg nga rruga e së kotës dhe mos u mashtro nga numri i madh i pasuesve të saj.”

Çdo herë që ndjehesh i vetëm për shkak të vetmimit, ti duhet të mendosh për Selefët dhe të përpiqesh që të bashkohesh me ta dhe të injorosh të gjithë të tjerët. Nëse ata të thërrasin ty gjatë udhëtimit tuaj, ti kurrë mos u ktheh kah ata. Nëse megjithatë e bën këtë, ata do të të kapin dhe do të të ndalojnë nga rruga. Lidhur me këtë u transmetua lutja e kunutit:

"O Allah, më udhëzo me ata që i ke udhëzuar."

Kjo do të thotë, më futë në shoqërin e tyre dhe më bë pjesë e tyre.

Robi duhet të ketë kujdes nga rruga e të qortuarve dhe të devijuarve:

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ

"Jo në të atyre që kundër veti tërhoqën hidhërimin." ³¹

Këta janë ata që kanë qëllim dhe dije të prishur, të cilët e njohin hakun dhe pastaj ia kthejnë shpinën.

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

"E as në të atyre që e devijuan." ³²

Këta janë ata që kishin dije të keqe. Ata neglizhuan të vërtetën dhe nuk e dinin atë.

³¹ 1:7

³² 1:7

E vërteta është ajo në të cilin ishin Muhammedi (salAllahu alejhi ue selem) dhe sahabët e tij. Kjo rrugë nuk është pasim i mendimeve të njerëzve dhe terminologjisë së tyre. Të gjitha njohuritë, veprimet, realitetet, gjendjet dhe qëndrimet që burojnë nga drita profetike dhe nga rruga e Muhammedit (salAllahu alejhi ue selem) i përkasin rrugës së drejtë. Dhe ajo që nuk buron prej saj, i takon rrugës së zemërimit, devjimit dhe rrugës në të cilën ecin banorët e xhehnemit. Kjo përmendet në librin **"Madarixh-us-Salikin"** të Ibn-Kajimit. Nuk ka asnjë dyshim se sahabët e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) janë njerëzit më të ditur rreth fesë dhe të domethënies të asaj me të cilën erdhi i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem). Është e pamundur që sahabët e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) të jenë të paditur për të vërtetën, ndërsa Rafidat dhe bidatçitë e tjerë janë të ditur në lidhje me të.

Nëse ne do të shikojmë në gjurmët e dy grupeve të mbetura, do të gjenim se rruga në të cilën ecin pasuesit e së vërtetës është e qartë. Vërtet, sahabët e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) çliruan tokat e jomuslimanëve dhe i kthyen ato në toka islame. Ata pushtuan zemrat me Kuran, dije dhe udhëzim. Gjurmët e tyre tregojnë se ata ishin gjurmët e rrugës së drejtë. Ne gjithashtu kemi parë Rafidat dhe grupet e tjera që ia atribuojnë veten e tyre një methhebi të caktuar se qëndrojnë në të kundërtën, pa marrë parasysh kohën apo vendin.

Të premten, me datën e 10 të muajit Ramaz në vitin 1360 isha në xhamin e Abdullah bin Abasit (radijAllahu anhu) në Taif dhe e lexoja Librin e Allahut, Zotit të krijesave. Papritmas mu bë e qartë se Faraoni është ai që i ndau njerëzit në sekte dhe i përçau ata në methhebe dhe metodologji. Në këtë mënyrë mu bë e njohur se bidati i methhebeve dhe devijimet e metodologjive të ndryshme burojnë nga Faraoni dhe politika e tij dinake, e cila pos kësaj është e përhapur në politikën e qeverive satanike dhe evropiane. Allahu (Te ala) ka thënë në suren **"El-Kasas"**:

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ مِنْهُ

"Me të vërtetë, Faraoni ka ngritur kokën lart në tokë, e popullin e saj e ka grupëzuar dhe një grup prej tyre e shtyp." ³³

وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

“E mos u bëni nga idhujtarët. Të cilët e përçanë fenë e tyre dhe u ndanë në grupe, ku secili grup i gëzohet idesë së vet.”³⁴

Prej cilësive të qarta të pasusve të së vërtetës është se ata besojnë në të gjithë profetët (alejhim-us-selam), pa bërë asnjë dallim midis tyre, i nënshtrohen atyre dhe asaj me të cilën ata erdhën, e pasojnë të vërtetën kudo koftë ajo dhe i nderojnë dhe i respektojnë ata. Pra, në qoftë se është kështu, është gjithashtu e detyrueshme për të nderuar trashëgimtarët e tyre në mesin e sahabëve, tebiinëve dhe dijetarëve si katër imamët dhe dijetarët si ta në mesin e pasuesve të hadithit. Që të mirren mendimet vetëm nga një dhe të braktisen të tjerët, apo të duhet vetëm njëri prej tyre dhe të urrehën të tjerët, të cilën e bëjnë shumica e pasusve të verbër, kjo as nuk i përket udhëzimit të udhëzuarve apo cilësive të njerzve të devotshëm. Nga këtu ka filluar armiqësia në mesin e atyre që iu atribohen methhebeve të ndryshme. Kjo shkoi aq larg sa që ata u ndaluan nga falja e namazit pas atij që nuk e kishte të njëjtin methheb si të tyre. Ky fanatizëm ka verbuar zemrat dhe sytë e tyre.

Disa prej njerëzve të devijuar e kanë bërë methhebin si një bazament, ndërsa Kurani interpretohet në përputhje me të dhe i referohen atij për të bërë keqinterpretime dhe shtrembërime. Ky është Kurani që duhet të jetë baza e bazamanteve sipas të cilit duhet të interpretohen methhebet dhe mendimet fetare. Ajo që përputhet me të, pranohet, dhe ajo nuk e bën atë refuzohet.

³⁴ 30:31-32

Prej cilësive të atyre që kanë tërhequr hidhërimin është se të vërtetën nuk e pranojnë ndryshe vetëm se nga methhebi i tyre

Dije se një nga cilësitë e atyre që kanë tërhequr hidhërimin është se ata e pranojnë të vërtetën vetëm nëse ajo vije nga grupi që ata i përkasin. Ata e bëjnë këtë edhe në qoftë se nuk e pasojnë atë që janë të detyruar në fenë e tyre. Po ashtu, kjo ndodh shumë në mesin e atyre që i përkasin një grupi të caktuar në fikh apo në akide në mesin e dijetarëve të fikhut dhe Sufive. Ata nuk pranojnë asgjë që ka të bëjë me fenë përderisa ajo nuk vije nga grupi i tyre. Kjo pavarësisht faktit se Islami urdhëron që të pasohet e vërteta, pa veçuar një person, përveç të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem). Urtësia është qëllimi i besimtarit; ai e merr atë kudo që e gjen atë.

Në zemrën e tij një person i cili pason një methheb e nderon personin që ai e pason, pa marrë parasysh se çfarë thotë ai. Kjo ndodhë nga pasimi i verbër i paraardhësve dhe bashkvendasve të tij. Ky është devijim i qartë! Duhet të shikohet mendimi, jo personi që e shpreh atë.

Aliu (radijAllahu anhu) ka thënë:

“E vërteta nuk njihet me anë të burrave. Mësoje të vërtetën, dhe do ti njohësh pasuesit e saj!”

E mira gjendet në çdo gjë që i dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe shokët e tij urdhëruan dhe vepruan, dhe e njëjta vlen edhe me Selefët e dr ejtë. Ndërsa e keqja dhe devijimi që kanë shpikur në çështjet fetare brezat e mëvonshëm është çdo e keqe. Prej këtyre bidateve janë methhebet. Në të vërtetë ata u njohën vetëm nga pushtetarët dhe udhëheqësit që të jenë në përputhje me politikat e tyre, të kënaqin epshet e tyre, të mbrojnë pozitën e tyre dhe të nxisin fanatizmin për dijetarët e tyre – dhe kjo është e njohur për të gjithë ata që e lexojnë historinë.

Uelijullah ed-Dahlaui ka thënë në librin **"et-Tefhimet el-Ilahijeh (1/151)"**:

"Sidomos sot, i sheh injorantët kudo duke iu përmbajtur një methhebi të caktuar. Ata besojnë se një person i cili e braktis methhebin e tij vetëm në një çështje ka bërë mëkat të barabartë me mosbesimin, sikurse ai ka qenë i urdhëruar që ti bindet atij. Paraardhësit e umetit dhe brezat më të mirë ishin të gjithë të bashkuar në një methheb.

Ebu Talib el-Meki tha në librin **"Kuvat-ul-Kulub"**:

"Në të vërtetë, librat dhe përmbledhjet janë të shpikura dhe mendimi se duhet përmbajtur vetëm një methhebi të caktuar në të gjitha çështjet është diçka që njerëzit në kohët e vjetra nuk e pasonin. Në vend të kësaj, të paditurit e kishin zakon që të mësojnë dhe të kërkojnë dijetarë kudo që i gjenin.

Ai që e dëgjonte një hadith e pasonte atë dhe asgjë tjetër. Ndërsa ai nuk e pasonte dikë tjetër përveç atij që erdhi me Sheriatin. Nëse disa transmetime ishin të ndryshme, ata e kishin zakon që të pasonin mendimet me të cilat zemrat e tyre ndiheshin të rehatshme. Ndërsa disa njerëz zgjedhën që të kufizojnë veten në një methheb të caktuar në mënyrë që të paditurit mund të përçaheshin.

Më të shquarit në mesin e dijetarëve nuk kufizoheshin në ndonjë methheb të caktuar, pavarësisht nëse ajo ishte në lidhje me veprat e tyre apo gjykimet që ua jepnin të tjerëve. Prej tyre ishin Ebu Muhammed el-Xhujeni. Ai shkroi librin e tij "el-Muhit" dhe nuk iu përmbajt vetëm një methhebi. Kjo është çështja që provokoi dhe nxiti njerëzit dhe kështu ndodhën sprovat dhe fanatizmi."

E vërteta është se profeti nuk i obligoi njerëzit që të pasojnë një methheb të caktuar

E vërteta është se ligjvënësi (salAllahu alejhi ue selem) nuk i ka obliguar njerëzit që të pasojnë një methheb të një imami të caktuar. Në vend të kësaj, ai urdhëroi që ai vet (salAllahu alejhi ue selem) të pasohet. Ai që pastaj e kundërshton Sunnetin e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) pasi që ai është saktësuar, refuzohet kundërshtimi i tij dhe ai nuk arsyetohet. Nëse ai nuk ka njohuri të hadithit në fjalë, ai mund të arsyetohet derisa ta arrin hadithi atë. Askujt që i atribuohet islamit nuk i lejohet të thotë:

“Unë nuk veproj sipas hadithit. Unë veproj sipas mendimit të imamit tim.”

Kjo e bën atë që ta braktis Islamin – Allahu na ruajtë. Prandaj, muslimani duhet të mendoj në lidhje me hadithin që është saktësuar, ta praktikojë atë, të kapet fortë për të dhe ti përmbahet me zemrën e tij dhe duart e tij dhe të injorojë ata që e kundërshtojnë atë. Kjo është rruga e drejtë. Merre atë si methhebin tënd dhe mos e braktis atë! Ta braktisësh këtë rrugë nënkupton që gjatë abdesit tu japësh mes’h këmbëve me dorë, të konsideroj martesën e përkohshme (mut’ah) të jetë e lejuar, të konsideroj se pijet alkoolike të jenë të lejuara në qoftë se pin vetëm një sasi të vogël, gomarët shtëpiak të lejuar për ti ngrënë si dhe mendimin se koha e namazit së drekës mbaron kur hija e njeriut është dy herë më e madhe se sa hija burimore.

I dashur musliman! Kur entuziazmi juaj për dije rritet dhe kur devotshmëria yte ngritet, ti duhet të përpjekesh për ta kuptuar domethënien burimore të Kuranit dhe të Sunnetit. Përveç kësaj, përmbaju fortë veprimeve që i bënin shumica e dijetarëve të Selefëve. Bë bashkimin e haditheve të ndryshme, paso hadithet autentike dhe të mira që gjenden në librat e dijetarëve të hadithit dhe përmbaju mendimit më të fortë, më analogjik dhe më të sigurtë.

Të arrish këto është e thjeshtë dhe nuk kërkohet më shumë se librat el-Muvata, Sahi Bukhari, Sahi Muslim, Sunneni i Ebu Davudit dhe i Tirmidhiut dhe el-Xhami i Nesaiut. Këto libra janë të njohura dhe mund ti gjesësh në librarinë më të afërt. Nëse, megjithatë, ju nuk e dini atë, ndërsa vëllezërit e tu të kanë kaluar në këtë dhe të kanë bërë që ta kuptosh atë në gjuhën që flet ti, në këtë rast nuk ke më arsyetim – Allahu (Te ala) e di më mirë.

Po ashtu thuhet kjo që vijon në librin **"et-Tefhimet (1/309):**

"Ata e quajnë veten dijetarë të fikhut, i përmbahen pasimit të verbër ngurtësisht, hasin në një hadith të profetit (salAllahu alejhi ue selem) me një zinxhir të saktë transmetimi – të cilit shumica e dijetarëve të mëparshëm të fikhut iu kanë përmbajtur – dhe braktisin të vepruarit sipas tij sepse ata pasojnë verbërisht. Të gjithë këta njerëz janë në marrëzi dhe iluzione. Në fakt, e vërteta është e qartë. Vërtetë Allahu është më fisnik dhe më i drejtë se që Ai të vendos mbi njerëzit një ligji të caktuar për të vepruar në përputhje me të dhe që pastaj ti bëjë ata të verbër në mënyrë që ata të mos munden të bëjnë dallimin në mes të mirës dhe të keqes.

Allahu (Tabarak ue Te ala) ndriçoi të vërtetën dhe e tregoi atë në mënyrë të qartë në mënyrë që askush nuk shkatërrohet pos një rebeli. Ai shpalli një Libër të qartë që nuk mund të ngatërrohet me fjalët e njerëzve. Ai e mbrojti atë nga shtrembërimet. I dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) foli me urtësi. Allahu (Te ala) ka bërë që hadithet e Tij të ruhen nga imamët e besueshëm. Ata kanë marrë përsipër përgjegjësinë për të sqaruar të vërtetën e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) dhe të zbulojnë të pavërtetën. Prandaj, ti duhet t'u përmbahesh haditheve autentike dhe të mira të cilat janë transmetuar nga transmetues të besueshëm. Prandaj, ai që kundërshton hadithet autentike nuk është asgjë tjetër pos një injorant i devijuar."

Po ashtu, përmendet në të, (1/211):

“Unë dëshmoj se nuk ka asnjë Ligjëvënës tjetër pos Allahut, se askush përveç Allahut nuk meritont të gjykojë dhe Ai mbi arshin e Tij ka gjykuar me detyrime, rekomandime, lejesa, gjëra të urryera dhe ndalesa. Pastaj Ai ua zbriti Sheriatin njerëzve me anë të atyre që Ai i zgjodhi Në këtë mënyrë, kushdo që thotë pa argumente dhe vërtetim se “Kjo është e detyrueshme dhe kjo nuk është e rekomanduar” ka gënjyer për Allahun.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ السِّتَةُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِنَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ
الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

“Mos i thuani asaj rrenës së gjuhve tuaja: “Kjo është hallall e kjo është haram” e të shpifni ndaj Allahut rrenën. Vërtet, ata që shpifin rrenën ndaj Allahut, nuk kanë shpëtim.”³⁵

Unë dëshmoj se një njeri që beson se Allahu ka urdhëruar që duhet të pasojë një individ të caktuar, i cili ia qëllon dhe gabon dhe se ai është i obliguar me atë me të cilin ky individ e ka obliguar, është kafir.

Ndërsa Sheriati i vërtetë është saktësuar shumë kohë para këtij individi. Dijetarët e kanë kuptuar atë, transmetuesit e kanë përcjellur dhe dijetarët e fikhut kan gjykuar sipas tij. Në vend të kësaj, njerëzit janë bashkuar që të pasojnë verbërisht dijetarët për shkak se ata i konsiderojnë ata të jenë interpretuesit të Sheriatit nga profeti (salAllahu alejhi ue selem). Pastaj në qoftë se një hadith është autentik, vërtetësia e të cilit është konfirmuar nga dijetarët e hadithit dhe një grup i madh i njerëzve kanë vepruar në përputhje me të, e shoh se pasuesi i verbër nuk vepron sipas saj, sepse individi që ai e pason nuk e ka këtë mendim – dhe ky është kufiri skajor i devijimit.”

³⁵ 16:116

Aty gjithashtu thuhet (1/212):

“Unë dëshmoj se Sheriati përbëhet nga dy nivele:

E para është të vepruarit sipas urdhëresave, përmbajtja nga ndalesat dhe të zbatohen veprimet Islame. Ky nivel është i prerë dhe është i detyruar për të gjithë; klasat e larta dhe klasat e ulëta, mbretërit dhe shërbëtorët, luftëtarët dhe fshatarët, artizanët profesional dhe tregtarët, skllëvërit dhe të lirët. Ky nivel është i lehtë dhe i thjeshtë dhe pa vështirësi.

I dyti është nivel i përsosmëris dhe zbukurimit. Ai që i përmbahet atij është një adhurues, një person i cili vepron të mirën dhe të drejtën dhe një Sunni. Në këtë nivel gjenden traditat e ruajtura, edukatat dhe praktikat e profetit (salAllahu alejhi ue selem) dhe të brezave të mëhershëm të umetit në mesin e sahabëve, tebiinëve dhe atyre që i pasuan ata në mirësi.

Në mes të këtyre dy niveleve, ka një dallim të jashtëzakonshëm dhe neglizhimi i këtij dallimi është humbje dhe injorancë. Shumica e dallimeve në mes të dijetarëve janë pikërisht për shkak të neglizhimit të këtij dallimi. Ushtarët, burrat me profesione dhe biznesmenët të cilët mirren me biznes, kënaqen me parimin e parë, ndërsa ibadetgjinjtë e mëdhenj dhe asketët përqafojnë parimin e dytë. Ata që janë të angazhuar me kërkimin e furnizimit të tyre nuk duhet tu kërkohet më shumë se sa niveli i parë në mënyrë që të mos bien në vështirësi. Nëse ndodhë kështu, kjo do të bëjë që ata ta braktisin atë dhe të largohen prej tij. Prandaj, ju, njerëz, duhet të pasoni vetëm atë që thërret për në Librin e Allahut dhe në Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe nuk thërret që ai të pasohet apo që ti binden dikujt tjetër pos Allahut dhe të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem).”

Pastaj thuhet: (1/214):

“Shumë njerëz mendjelehtë e quajnë veten dijetarë sepse preokupohen me filozofi greke dhe gramatikë. Por, kur bëhet fjalë për Librin e Allahut dhe Sunnetin e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), ata dinë vetëm shprehje prej tyre. Ata thellohen në miratimet dhe degëzimet e shkenctarëve të fikhut.

Nëse ata do të hasin një hadith të të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), i sheh ata se si ia kthejnë shpinën. Në vend të kësaj ata thonë:

“Ne veprojmë në përputhje me methhebin e filanit dhe të filanit dhe jo në bazë të hadithit. Imami ynë është më i ditur në lidhje me hadithin se sa ne. Arsyeja e vetme që ai nuk ka vepruar sipas tij është se ai e mësoi se hadithi ishte shfuqizuar nga një tjetër.

Ky mendim dhe veprim nuk ka të bëjë asgjë me fenë. Nëse ju vërtetë besoni në profetin tuaj, duhet ta pasoni atë, pavarësisht nëse kjo bie në kundërshtim me methhebin e imanit tuaj apo jo. Është e obligueshme për një musliman që së pari dhe më kryesorja të preokupohet me Librin e Allahut dhe Sunnetin e të dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem). Nëse ai e ka të lehtë që të pranojë të dyat kjo është e mirë. Ndërsa nëse ai do të has në vështirësi, ai mund të marrë ndihmën e dijetarëve të mëparshëm dhe të sheh atë që duket të jetë e vërtetë, e saktë dhe në përputhje me Sunnetin. Prandaj ai nuk duhet të preokupohet me shkencat tjera (siç është gramatika) pos nëse ato luajnë rolin e mjeteve ndihmëse, e jo të qëllimit.”

Në vëllimin e dytë, në fq. 13, thuhet kjo që vijon:

Një person i cili verbërisht pason një imam dhe mëson diçka nga i dërguari i Allahut që e kundërshton mendimin e tij, nuk ka asnjë justifikim për të braktisur hadithin për diçka tjetër. Kjo nuk i përket veprimeve të muslimanit dhe ekziston frika se ai që e bën këtë të bjerë në hipokrizi. Ne kemi parë njerëz në mesin e muslimanëve të dobët, madje edhe në mesin e atyre që duken si dijetarë dhe të drejtë, se si marrin njerëz të mirë si zota karshi Allahut.

Ata i bëjnë varret e tyre vendfalje në të njëjtën mënyrë sikurse bëjnë jehudët dhe të krishterët. Ne kemi parë se disa prej tyre shtrembërojnë fjalët nga kuptimet e tyre burimore. Shtrembërimi është diçka që është përhapur në të gjitha sektet. Sufitë kanë shpikur mendimet e të cilëve nuk përputhen me Kuranin dhe Sunneti nuk i njeh ato. Dhe sa çështje kanë shpikur dijetarët e fikhut origjina e të cilave është e panjohur? Si pasojë injorantët filluan të adhurojnë idhuj; ata i bënë varret e njerëzve të drejtë vend falje, i vizituan ato rregullisht dhe aktet e tjera mëkatore – Allahu na ruajtë prej tyre.”

Alameh Ibn-ul-Kajim tha në **“A’lam -ul-Muvaki’in (3/476)”**:

“A është një person i paditur i detyruar që të pasojë një methheb të caktuar apo jo? Përgjigja e saktë është se ai nuk është i detyrueshëm. Vetëm atë që Allahu (Te ala), dhe i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) ka shpallur të detyrueshëm është e detyrueshme. As Allahu dhe as i dërguari i Tij (salAllahu alejjhi ue selem) nuk e kanë obliguar dikë që të pasojë një individ të caktuar. Brezat e shkëlqyer vdiqën dhe ata nuk kishin asgjë të bëjnë me këto attribute. Nuk është e saktë që një person i paditur ti atribohet një methhebi, një i paditur nuk ka asnjë methheb. Dhe nëse ai do të thotë: “Unë jam një Shafi’i, Hanbeli, Hanefi, Maliki, apo diçka tjetër”, ai nuk bëhet i tillë vetëm duke pretenduar në të njëjtën mënyrë sikurse ai nuk do të bëhet ndonjë dijetar fikhu, gramatikant dhe shkrimtar vetëm duke thënë këtë. Ndërsa nëse ai thotë se ai është një Shafi’i, Maliki dhe Hanefi dhe pretendon se pason imamin dhe rrugën e tij, kjo konsiderohet të jetë e saktë me kusht që ai të pasojë rrugën e imanit në lidhje me dijen, njohuritë dhe mënyrën që ai arrin në gjykime. Por, si është e mundur që ai me injorancën e tij dhe distancën e tij të gjatë prej karaktereve, dijës dhe metodologjisë së imamëve, ti atribohet atij vetëm me biseda boshe? Nuk mund të imagjinohet se është e saktë që një individ i paditur të ketë një methheb. Në qoftë se kjo do të ishte e mundur që të imagjinohet, as ai e as dikush tjetër nuk është i detyruar që të pasojë një individ të caktuar në mënyrë të tillë që ai të marrë të gjitha mendimet e tij dhe të braktis të gjithë të tjerët. Ky është një bidat i neveritshëm që ai e ka futur në praktikë tek umeti. Asnjë nga imamët e islamit nuk i kanë pasur këto mendime pasi që ata që posedojnë pozitë më të larta, më madhështore dhe dijen më të thellë nuk i kanë detyruar njerëzit me këtë. Po ashtu, ata janë më së largu nga ai që thotë se duhet pasuar një methheb të caktuar apo një nga apo një nga katër imamët.”

Është jashtëzakonisht e çuditshme. A kanë vdekur methebet e sahabëve të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), të tebiinëve, etba-tebiinëve, ndërsa ka mbetur pjesa tjetër e methebeve të imamëve të islamit? A e ka thënë këtë ndonjë imam apo ka thirrur në këtë? Mos vallë ndonjë nga shprehjet e tij e sugjerojnë këtë? Ajo me të cilën Allahu dhe i dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) ka obliguar sahabët, tebiinët, dhe etba-tebiinët është ajo me të cilën Ai i ka obliguar ata që vijnë pas tyre deri në Ditën e Gjykimit. Obligimet nuk ndryshohen edhe në qoftë se mënyra e tyre do të ndryshohet në përputhje me aftësitë, joaftësitë, kohët, vendet dhe gjendjet.

Ajo që gjithashtu sugjeron se është një shkatërrim që të miratohet një methheb i caktuar, është se në qoftë se atij i arrin një tekst nga Libri i Allahut dhe ose nga katër mendimet të katër kalifëve të tij të drejtë, ai i braktis tekstet dhe mendimet e sahabëve për mendimet e njerëzve të cilëve ai iu atribohet. Bazuar në këtë, ai mund të pyet kë të dojë në mesin e pasuesve të katër imamëve dhe të tjerët.

Po kështu, sipas konsensusit të umetit nuk është as e detyrueshme për të ose për dijetarin që të kufizojë veten tek katër imamët, ashtu siç nuk është e detyrueshme për dijetarin që të kufizojë veten tek hadithet e vendit të tij ose tek hadithet e një vendi tjetër. Në qoftë se një hadith është autentik, është e detyrueshme për të vepruar sipas tij, pavarësisht nëse ai vjen nga Hixhazi, Iraku, Shami, Egjipti apo Jemeni.

Pos kësaj muslimanët janë të bashkuar se nuk është e detyrueshme për një njeri që të kufizoj veten tek një nga shtatë llojet e njohura të leximit të Kuranit. Nëse një lexim përputhet me tekstin e Kuranit, gjuhën arabe është i saktë dhe se zinxhiri i tij i transmetimit është autentik, konsiderohet të jetë e lejuar që të lexohet në bazë të tij dhe është e saktë që të falet me të. Këtë mendim e ka Ebul-Barakat bin Tejmijeh. Megjithatë, atij nuk i lejohet që të pasojë lejesat e methhebit në disa çështje të caktuara dhe që të mirret nga methebet ajo që i përshtatet atij për të arritur qëllimin e tij. Ky person është i detyruar që të pasojë të vërtetën aq sa të mundet. Kjo është e vërteta, dhe tek Allahun qëndron suksesi.

Unë do të përmend disa çështje që kam hasur. Këto çështje kanë ndihmuar këto methebe që të përhapen në të gjitha kontinentet. Prandaj ai që ka një mendje të shëndoshë, dhe shqisa të hapura dhe mendon. Më poshtë janë disa fragmente historike:

Ahmed bin el-Mukri el-Magribi ka thënë në librin e tij **“Nafh-ut-Tajib (3/158)”**:

“Arsyeja se Afrika veriore mori methebin e Imam Malikut (rahimehullah), është se Afrika veriore dhe njerëzit e Andaluzisë që nga pushtimi i parë ishin në methebin e el-Euzait dhe në methebin e popullit të Shamit. Në qytetin e el-Hakam bin Hisham bin Abdirr-Rahman ed-Dakhilit dhe ai ishte pushtetari i tretë në Andaluzi nga Benu Umeje, u bart fetvaja tek mendimi i Malik bin Enesit (rahimahullah) dhe popullit të Medinës.

Kjo ka ndodhur me urdhër të pushtetarit. Ai e zgjodhi atë sepse ajo i bënte dobi politikës që ai drejtonte. Megjithatë, lindën mosmarrëveshje për arsyen se pse kjo ndodhi. Shumica thanë se arsyeja ishte se dijetarët e Andaluzis udhëtuan për në Medine, dhe kur ata u kthyen, ata e përshkruan shkëlqyeshmërinë e Malikut, dijen e gjerë dhe pozitën madhështore. U tha gjithashtu se Imam Maliku (rahimehullah) një herë i kishte pyetur disa për karakterin e andalusve dhe të mbretit të Andaluzisë. Kur ai mori përshkrimin e tij, ai u gëzua, sepse në atë kohë sjelljet e Benu Abasëve nuk ishin tërheqëse. Atëherë Imam Maliku i tha këtij informuesi:

“Ne e lusim Allahun që mbreti juaj të zbukuroj Haremin tonë.”

Kjo i arriti mbretit të Andaluzisë dhe njohuritë që ata tashmë kishin për shkëlqyeshmërinë dhe fenë e Malikut. Si pasojë, ai urdhëroi njerëzit që të përqafojnë methebin e Malikut dhe të braktisin atë të Euzait – dhe Allahu e di më mirë.

Pastaj mbretërit ranë dakord se fetvatë dhe veprimet do të jenë vetëm në përputhje me mendimet që kishte Ibn-ul-Kasim dhe të askujt tjetër.

Si përfundim, ne gjejmë se methhebet u themeluan për mësimet dhe politikat e mbretërve.

Nëse dëshiron ta dish arsyen prapa methhebeve dhe orgjinës së metodologjive, ti duhet të lexosh parathënien e librit "et-Tarikh" të Ibn Khaldunit, sepse me siguri ai ka bërë një punë të shkëlqyer – Allahu e shpërbleftë atë për të. Ai tregoi mes tjerash për orgjinën e methhebeve dhe se përhapja e tyre varet vetëm nga politikat e shtypësve dhe pushtimit jo-arab për të marrë më shumë pushtet.

Ibn-ul-Kajim ka thënë në **"Ighathat -ul-Lahfan Masa'id im-ish-shejtan (1/125)":**

"Një nga planet dinake të shejtanit është se urdhëroi një kod të përbashkët të veshjes, një model të veçantë, një mënyrë të veçantë të ecjes, një mësuës të veçantë, një metodologji të shpikur dhe një methheb të veçantë. Ata detyrohen që të pasojnë këtë në të njëjtën mënyrë sikurse pasojnë farzet. Ata nuk e braktisin këtë, ata fyejnë dhe e degradojnë atë që e braktisë këtë."

Të njëjtën gjë e bëjnë shumica të cilët pasojnë verbërisht methhebet dhe mbështetësit e sekteve Sufiste. Prej këtyre sekteve janë Nakshbandijeh, Kadirijeh, Sahrurdijeh, Shadhilijeh dhe Tixhanijeh. Prandaj le të paralajmërohet kundër këtij fanatizmi dhe pasimi të verbër në të cilën përqendrohen këta njerëz. Ata preokupohen me memorizimin e gjërave të kota në vend të Sheriatit dhe realitetit. Si pasojë, ata ishin të bashkuar në të kotën e bidatit, ndryshe nga të kuptuarit dhe njerëzve të realitetit. Ai që mendon për udhëzimin dhe mënyrën e të dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem), konstaton se kjo e kundërshton metodologjinë e tyre. Udhëzimi i profetit (salAllahu alejhi ue selem) është bosh nga stërngarkimet dhe kufizimi në atë që ai nuk është urdhëruar nga Zoti i tij. Prandaj, është një dallim i madh në mes udhëzimit të tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe metodologjisë së këtyre njerëzve!

A është muslimani i detyruar që të pasojë një nga katër methebet

Nëse dëshiron të dish në lidhje me shfaqjen e methhebeve në Islam, që e shkaktojnë përçarjen e muslimanëve, ti duhet të lexosh librin **"Ighathat-ul-Lahfan min Masa'id-ish-shejtan"**, sidomos pjesën e fundit të librit. Aty ti do të shohësh se si komplotet e Ibn Sinës, en-Nasir et-Tusisit, Ubejdijve dhe Fatimive sqarohet.

Si tërësi armiq të Islamit patën sukses në ndryshimin e islamit duke e ndarë popullin e tij në methhebe dhe sekte.

Imam Shihab-ud-din Abdurr-Rahman, edhe i njohur gjithashtu si Ebu Shameh, ka thënë në librin e tij **"el-Mu'mal lir-Rad ila el-Amr el-Euel (1/10)"**:

"Sa i përket mësimave Kuranore, njerëzit janë mjaftuar me të mësuarit përmendësh vetëm një kapitull dhe të kumtojnë disa nga mënyrat e recitimit të tij. Pos kësaj ata neglizhuan dijen e shpjegimit të tij, kuptimet dhe për të nxjerrë dispozitat prej tij. Lidhur me dijen e hadithit, ata mjaftohen me dëgjimin e disa librave që lexohen nga disa mësues të cilët vetë shpesh janë më të paditur se masa e gjerë. Disa u mjaftuan me mbeturinat e intelektit njerëzor dhe mbeturinat e mendimeve të tyre, ndërsa të tjerët e zënë veten me kumtimin e dijes së methhebit të tyre. Disa dijetarë janë pyetur në lidhje me kumtimin e fjalës "methheb". Ata u përgjigjën se kjo do të thotë "një fe e ndryshuar".

Allahu (Te ala) ka thënë:

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

"Të cilët e përçanë fenë e tyre dhe u ndanë në grupe, ku secili grup i gëzohet idesë së vet." ³⁶

Pavarësisht nga kjo, ai imagjinon se ai i përket elitës së dijetarëve, kurse tek Allahu dhe dijetarët është ndër më injorantët."

³⁶ 30:32

Ai gjithashtu ka thënë (1/15):

"Të katër methebet u bënë të njohura dhe të gjithë të tjerat u braktisën, e cila rezultoi që vetëm disa i pasuan ato. Kështu ata filluan të pasojnë verbërisht pasi që ata vetë më parë e kishin konsideruar të ndaluar të pasuarit verbërisht dikë tjetër përveç të dërguarit (salAllahu alejhi ue selem). Kjo shkoi aq larg sa që mendimet e imamëve të tyre kishin arritur nivelin e Kuranit dhe Sunnetit tek ta. Ky është kuptimi i fjalëve të Allahut (Te ala):

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ

"Ata i konsideruan "ahbarët" (priftër jehudi) e tyre, "ruhbanët" (murgjit e krishterë) e tyre për zota pos Allahut." ³⁷

Ky është fundi i asaj që kisha për qëllim që të mbledhi fakte lidhur pasimin e verbër të methebeve të cilat mu kishin përmendur mua nga Lindja e Largët dhe Japonia. Unë jam i kënaqur me këtë shumë, sepse pikat e ujit tregojnë për një det. E lus Allahun (Azze ue Xhel) që Ai ti bëjë dobi robërve me këtë libër në të gjitha vendet dhe të lejon atë të jetë singërisht i përkushtuar fytyrës së Tij fisnike dhe një arsye për fitore me kopshte të lumturisë.

Këtë e shkrova me 15 të muajit Muharrem në vitin 1358 në qytetin e sigurt (në Mekë) të Allahut në shtëpinë time në Bukharijeh në afërsi të xhamisë së shenjtë, dhe e përfundojmë me lutjen tonë:

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

"I pastër e i lartë është Zoti yt, Zoti i gjithfuqishëm nga ajo që ata i përshkruajnë. Çdo e mirë qoftë ndaj të dërguarve. Dhe falënderimi i qoftë Allahut, Zotit të gjithësisë!" ³⁸

³⁷ 9:31

³⁸ 37:180-182